

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yritystutkimus 2006

Översättning: Pimma Åhman.

Kansikuva: Nuotion lämmössä on mukava istua ja vaihtaa ajatuksia illan hämärtyessä ympärillä.
Kuva: Timo Nieminen.

© Metsähallitus 2008

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-644-8 (pdf)

Kristiina Tunturi

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yritystutkimus 2006

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	15.5.2008
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAAARINUMERO	2250/52/2008
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Seitsemisen kansallispuisto, Helvetinjärven kansallispuisto		
NATURA 2000-ALUEEN NIMI JA KOODI	Seitsemisen FI0311002, Helvetinjärvi FI0341003		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Kristiina Tunturi		
JULKAISUN NIMI	Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yritystutkimus 2006		
TIIVISTELMÄ	<p>Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistot ovat suosittuja päiväretkely- ja muutaman päivän vaelluskohteita. Alueiden ympäristössä toimii muutamia luontomatkailuyrittäjiä, jotka tarjoavat mm. majoitus-, ravitsemis- ja kioskipalveluita sekä lapsi- ja nuorisotoimintaa. Lisäksi puistoihin tuovat asiakkaitaan elämysmatkailutyypiset luontomatkailuyrittäjät. Yritystutkimus toteutettiin alueella ensimmäistä kertaa.</p> <p>Yritystutkimuksessa haastateltiin 16 luontomatkailuyritystä ja -yhdistystä, joista viisi harjoitti toimintaa molemmissa kansallispuistoissa. Seitsemisen kansallispuistoa käytti liiketoiminnassaan kahdeksan haastateltavaa ja Helvetinjärven kansallispuistoa kuusi haastateltavaa. Yritystutkimus toteutettiin haastatteluina kasvotusten ja puhelimitse marras-joulukuun 2006 aikana.</p> <p>Yleisimmät yritysten päätoimialat olivat majoituspalvelut ja virkistys- ja viihdepalvelut. Yhteensä yrityksillä oli edellisten 12 kuukauden aikana ollut noin 670 000 asiakasta, joista yli 1 500 oli käyttänyt Seitsemisen tai Helvetinjärven kansallispuistoa. Noin 98 % kansallispuistoja käyttäneistä yritysten asiakkaista oli suomalaisia yritysasiakkaita. Yrityksissä toimi yleensä yksi tai kaksi vakituista kokopäiväistä työntekijää.</p> <p>Seitsemistä toiminnassaan käyttäneistä yrityksistä neljäsosa vastasi, että kansallispuistolla oli ollut erittäin paljon merkitystä heidän liiketoiminnalleen. Helvetinjärveä käyttäneistä yrityksistä 17 % arvioi kansallispuiston merkityksen erittäin suureksi ja 17 % melko suureksi. Toisaalta sekä Seitsemisen että Helvetinjärven yrityksistä 50 % ilmoitti, että kansallispuistolla oli ollut melko vähän merkitystä heidän liiketoimintansa kannalta. Yleisimmät yritysten harjoittamat aktiviteetit sekä Seitsemisessä että Helvetinjärvellä olivat retkeily ja maastoruokailu. Seitsemisen palveluista parhaksi arvioitiin kulttuuriperintökohteet, pysäköintipaikat, esitteet ja opaskirjat sekä Metsähallituksen aluetta koskevat verkkosivut. Helvetinjärven palveluista parhaimmat arviot saivat reittien opastaulut, polku- ja latuviitoitukset, tulentekopaikat, yleisökäymälät, jätehuollon toteutus ja ohjaus sekä maantienvarsien opastus. Heikoimmat arviot saivat Seitsemisessä polttopuut ja tiestö ja Helvetinjärvellä polku- ja latureitistö, erityistarpeiden huomioonottaminen sekä yrittäjien tuottamat palvelut. Alueiden palveluiden ja rakenteiden määrään oltiin melko tyytyväisiä. Eniten lisää toivottiin keittokatoksia sekä Seitsemisessä että Helvetinjärvellä.</p> <p>Matkailun toimialan taloudellinen kannattavuus ja toimintaedellytykset nähtiin melko hyviksi lukuun ottamatta yritysten omaa taloudellista kannattavuutta ja yrittäjyyden toimintaedellytyksiä alueiden sijaintikunnissa. Yritykset tekivät melko vähän yhteistyötä keskenään, mutta 75 % piti yhteistyön tekemistä hyvänä asiana yrityksen menestymisen kannalta. Myös yhteistyö Metsähallituksen kanssa oli vähäistä. Valtakunnallisesti vertailukelpoinen asiakastytyväisyysindeksi kokonaisuudessaan Seitsemisessä ja Helvetinjärvellä oli 3,94 asteikolla 1–5 , jossa 4,0 on hyvä.</p> <p>Useimmat yritykset uskoivat, että heidän toimintansa pysyy entisellään tai kasvaa jonkin verran. Seitsemisen ja Helvetinjärven matkailun kasvamiseen suhtauduttiin hyvin myötämielisesti. Alueiden merkityksen yrityksen menestymiselle arveltiin olevan tulevaisuudessa suurempi kuin nykyään.</p>		
AVAINSANAT	Seitsemisen, Helvetinjärvi, luontomatkailu, yritystutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 96		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-644-8
SIVUMÄÄRÄ	71 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	15.5.2008
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	2250/52/2008
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Seitsemien nationalpark, Helvetinjärvi nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Seitsemien FI0311002, Helvetinjärvi FI0341003		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Kristiina Tunturi		
PUBLIKATION	Företagsundersökning i Seitsemien och Helvetinjärvi nationalparker år 2006		
SAMMANDRAG	<p>Seitsemien och Helvetinjärvi nationalparker är populära mål för dagsutflykter och vandringar på några dagar. I områdenas omgivning finns det ett antal företag inom naturturism, som erbjuder bl.a. inkvarterings-, måltids- och kiosk tjänster samt verksamhet för barn och ungdom. Därtill för de företag som verkar inom äventyrsturism sina kunder till parkerna. Företagsundersökningen gjordes för första gången på det här området.</p> <p>För företagsundersökningen intervjuades 16 företag och föreningar inom naturturism, av vilka fem hade verksamhet i båda parkerna. Åtta av de intervjuade företagen nyttjade Seitsemien nationalpark i sin verksamhet och sex av de intervjuade företagen Helvetinjärvi nationalpark. Företagsundersökningen gjordes som intervjuer ansikte mot ansikte och per telefon i november och december 2006.</p> <p>De vanligaste verksamhetsbranscherna var inkvarteringstjänster och rekreations- och nöjes-tjänster. Företagen hade under de senaste 12 månaderna haft sammanlagt ca 670 000 kunder, av vilka 1 500 hade nyttjat Seitsemien eller Helvetinjärvi nationalpark. Ungefär 98 % av de företags kunder som nyttjat nationalparkerna var finska företagskunder. De undersökta företagen hade i allmänhet en eller två fastanställda på heltid.</p> <p>En fjärdedel av de företag som använde Seitsemien i sin verksamhet svarade att nationalparken hade mycket stor betydelse för deras affärsverksamhet. Av de företag som använde Helvetinjärvi ansåg 17 % att nationalparken hade stor och 17 % rätt så stor betydelse för affärsverksamheten. Men å andra sidan uppgav 50 % av Helvetinjärvis och Seitsemiens företag att nationalparken haft rätt liten betydelse för deras affärsverksamhet. De vanligaste aktiviteterna företagen ordnade var i bägge parkerna utflykter och måltider i terrängen. Kulturobjekten, parkeringsplatserna, broschyrerna och handböckerna samt webbsidorna om området ansågs vara de bästa tjänsterna i Seitsemien. Av Helvetinjärvis tjänster fick ledernas informationstavlor, stigarnas och skidspårens skyltar, eldplatserna, de allmänna toaletterna, avfallshanteringen och skyltningen utmed landsvägarna goda betyg. I Seitsemien fick brännveden och vägnätet mindre gott betyg, liksom i Helvetinjärvi nätverket av stigar och skidspår, beaktandet av specialbehov och de tjänster som företag erbjuder. Svararna var tämligen nöjda med mängden tjänster och anläggningar. Svararna ville allra helst ha fler kokskjul både i Seitsemien och Helvetinjärvi.</p> <p>Förutsättningarna för turismverksamheten och dess ekonomiska lönsamhet ansågs rätt goda med undantag av företagets egen ekonomiska lönsamhet och verksamhetsförutsättningarna för företagsamhet i de kommuner där parkerna ligger. Företagen hade rätt lite samarbete sinsemellan, men 75 % ansåg att samarbete vore gynnsamt för företagets välgång. Även samarbete med Forststyrelsen förekom sparsamt. Det nationellt jämförbara, gemensamma kundbelåtenhetsindexet för områdena var 3,94 på en skala mellan 1 och 5, där 4,0 står för bra.</p> <p>De flesta företag beräknade att deras verksamhet hålls på samma nivå som i dag eller växer något i framtiden. Man förhöll sig också mycket positivt till att turismen kommer att växa i Seitsemien och Helvetinjärvi. Områdenas betydelse för företagets framgång ansågs vara större i framtiden än i dag.</p>		
NYCKELORD	Seitsemien, Helvetinjärvi, naturturism, företagsundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 96		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-644-8
SIDANTAL	71 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 YRITYSTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	13
3 TULOKSET	15
3.1 Yritysten taustatietoja	15
3.1.1 Yritysten päätoimiala ja tuotteet	15
3.1.2 Yritysten asiakkaat	16
3.1.3 Yritysten työllisyystilanne.....	19
3.2 Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen käyttö.....	21
3.2.1 Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen käyttötavat ja käytön tarkoitus	21
3.2.2 Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen tarjoamat mahdollisuudet	23
3.2.3 Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen palveluiden ja rakenteiden arviointi	28
3.3 Toimintaympäristö ja yhteistyö.....	35
3.3.1 Toimintaympäristö.....	35
3.3.2 Yritysten välinen yhteistyö.....	36
3.3.3 Yritysten ja Metsähallituksen välinen yhteistyö.....	39
3.4 Asiakastyytyväisyys	42
3.5 Kestävä luontomatkailu	42
3.6 Tulevaisuus.....	43
3.7 Toiveita ja terveisiä Metsähallitukselle	45
4 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	47
KIITOKSET	52
LÄHTEET	52
LIITTEET	
Liite 1 Asiakastyytyväisyys osatekijöittäin.....	53
Liite 2 Kyselylomake	54
Liite 3 Metsähallituksen kestävän luontomatkailun periaatteet	70

1 Johdanto

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen lähistöllä toimiville yrityksille vuoden 2006 lopulla tehty yritystutkimus oli ensimmäinen tällainen tutkimus alueella. Tutkimuksen tarkoitus oli kartoittaa luontomatkailuyritysten ja -yhdistysten toimintaa kansallispuistojen alueilla ja ympäristössä, toimijoiden tyytyväisyyttä kansallispuistoihin ja Metsähallitukseen sekä yrittäjien toiveita ja kehittämisehdotuksia. Tällä hetkellä alueiden yritystoiminta on melko pientä verrattuna kansallispuistojen kävijämääriin. Seitsemiseen tehtiin 42 000 käyntiä ja Helvetinjärvelle 32 000 käyntiä vuonna 2006. Suuret käyntimäärät viittaavat siihen, että nykyisillä yrityksillä on kasvupotentiaalia alueilla. Myös uusia yrityksiä voisi perustaa palvelemaan laajaa kävijöiden joukkoa. Tämän yritystutkimuksen tarkoitus onkin olla yksi osa Seitsemisen ja Helvetinjärven alueiden yritystoiminnan sekä yritysten/yhdistysten ja Metsähallituksen välisen yhteistyön kehittämistä.

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yhteinen yritystutkimus on osa suurempaa tutkimushanketta. Kansallispuistojen kävijöiden tyytyväisyyttä ja mielipiteitä kartoitettiin kävijätutkimuksella Seitsemisessä kesäkaudella 2006 sekä talvikaudella 2007 (Tunturi 2008a) ja Helvetinjärvellä kesäkaudella 2006 (Tunturi 2008b). Myös Metsäntutkimuslaitos tutki lähialueen asukkaiden sekä puistoissa kävijöiden mielipiteitä ja kävijöiden tuottamia paikallistaloudellisia vaikutuksia. Eri tutkimusten tuloksia käytetään hyväksi Seitsemisen hoidon ja käytön suunnitelmassa. Seitsemisen hoidon ja käytön suunnittelu aloitettiin syksyllä 2006 ja, se valmistuu vuonna 2008.

Seitsemisen ja Helvetinjärven alueelle laaditaan vuosien 2007 ja 2008 aikana Pirkanmaan liiton rahoittamana luontomatkailusuunnitelma, joka sisältää Seitsemisen ja Helvetinjärven lisäksi Riutaskorven virkistysmetsän ja Aurejärven Natura 2000 -alueen (www.pirkanmaa.fi/liitto). Hankkeessa kartoitetaan alueen luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun nykytila ja esitetään kehittämistoimenpiteitä. Tavoitteena on saada aikaan kestävä ja luontoa säästävä luontomatkailun mallialue, jossa uusia toimintamalleja etsitään ja toteutetaan tietoisesti. Hankkeessa on tavoitteena edistää luontomatkailuyrittäjien toimintaa, auttaa muiden yrittäjien mahdollisuuksia laajentaa tai kohdistaa toimintaansa myös luontomatkailun suuntaan ja aktivoida uusien luontomatkailuyritysten syntymistä.

2 Yritystutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistot sijaitsevat Länsi-Suomen läänissä, Pohjois-Pirkanmaalla, noin 80 kilometrin päässä Tampereelta (kuvat 1 ja 2). Alueiden kuvaukset perustuvat Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon verkkosivujen tietoihin (www.luontoon.fi, www.ymparisto.fi). Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee Tampereelta luoteeseen Kurun kunnan ja Ikaalisten kaupungin alueella. Seitsemisen kansallispuiston pohjoisosaan, esimerkiksi luontokeskukselle, pääsee Kuru–Parkano-tieltä, Länsi-Aureen kylästä. Kansallispuiston eteläosaan voi ajaa joko Ylöjärvi–Kuru-tieltä Poikeluksen kautta tai Sisätöstä Luhalahden kautta. Julkisilla kulkuneuvoilla tultaessa on mentävä joko bussilla Kuruun tai Parkanoon tai junalla Parkanoon.

Kuva 1. Seitsemisen kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2008, © Genimap Oy, Lupa L 5293.

Kuva 2. Helvetinjärven kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2008, © Genimap Oy, Lupa L 5293.

Helvetinjärven kansallispuisto sijaitsee Tampereelta pohjoiseen Ruoveden kunnan alueella. Helvetinjärven kansallispuistoon pääsee Kurun, Virtojen ja Ruoveden suunnista. Julkisilla kulkuneuvoilla puistoon ei kuitenkaan pääse, vaan puiston länsiosaan Haukanhiedalle on 12 km:n matka lähimmältä bussipysäkiltä ja itäosaan Helvetinkolulle 10 kilometrin matka lähimmältä bussipysäkiltä.

Seitsemisen kansallispuisto edustaa Suomenselän vedenjakajaseudun havumetsäluontoa. Maisemaa hallitsevat pohjoisesta etelään ulottuvat harjut sekä niiden välissä suuret suo- ja metsäalueet. Seitsemisen pinta-alasta yli puolet on suota: männikköisiä rämeitä, tiheitä korpikuusikoita ja puutomia nevoja. Seitsemisen kuuluisin vanha metsä on Multiharjun aarnimetsä. Myös Pitkäjärven ja Seitsemisjoen tuntumassa on vanhoja metsiä. Seitsemisessä on myös useita lampia ja pienehköjä järviä. Suot, metsät ja järvet muodostavat pienipiirteisen maisemamosaiikin, joka tekee Seitsemisestä hyvin monimuotoisen alueen. Myös Koveron kruununmetsätorpan pellot, niityt, hakamaat ja laitumet ovat arvokas, säilytettävä kokonaisuus. Seitsemisen erilaiset ympäristöt säilytetään paitsi niiden maisemien, myös niissä esiintyvien kasvi- ja eläinlajien vuoksi.

Helvetinjärven kansallispuisto metsäluontoineen on eräs jylhimmistä ja maisemallisesti merkittävimmistä alueista eteläisessä Suomessa. Kansallispuiston erityisyytenä ovat syvät rotkolaaksot, jyrkkärantaiset järvet, pienet metsälammet ja salomaiset metsät. Tunnetuin rotkoista on Helvetinkolu, joka on ollut matkailunähtävyys 1800-luvulta lähtien. Helvetinjärven kallioluonto on runsasta ja monipuolista: hienoimmat alueet ovat Helvetinkolun pohjoispuolelle syntyneiden rotkojärvien ympäristöissä. Kallioiden lakiosissa, jyrkänteillä, kalliohyillyillä ja -raoissa sekä kallioiden tyviosissa ja onkaloissa löytyy oma tyyppillinen kasvilajistonsa. Pinnanmuotojen lisäksi lajivalikoimaa säätelevät ilmansuunta, valoisuus ja varjoisuus, kallion suojaus, kivilaji sekä valumavedet.

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistot soveltuvat hyvin päiväretkeilyyn tai muutaman päivän vaelluksiin. Kansallispuistot sijaitsevat kohtuullisen matkan päässä merkittävistä kasvukeskuksista; esimerkiksi Tampereelta noin tunnin ajomatkan päässä ja Helsingistä alle kolmen tunnin ajomatkan päässä. Vuonna 2006 Seitsemiseen tehtiin noin 42 000 käyntiä ja Helvetinjärvelle noin 32 000 käyntiä (taulukot 1 ja 2). Seitsemisessä suosituin käyntikohde on luontokeskus (vuonna 2006 lähes 31 000 käyntiä), jossa voi esimerkiksi tutustua vaihtuviin näyttelyihin, katsella auditoriossa metsä-, suo- ja vesiluonto- sekä perinnemaisema-aiheisia av-esityksiä ja osallistua erilaisiin tapahtumiin. Maastossa suosituimpia käyntikohteita ovat Multiharjun aarnimetsä jopa 400 vuotta vanhoine mäntyineen sekä Koveron kruununmetsätorppa, jonka pihapiirissä voi kesäaikaan tutustua entisajan elämään ja perinteisiin työtapoihin. Helvetinjärven suosituin käyntikohde on puiston pohjoisosassa sijaitseva Helvetinkolu, jossa on mahdollisuus levähtää päivätuvassa tai ihaila Iso Helvetinjärven maisemia ulkona nuotion ääressä. Helvetinjärven kansallispuiston länsiosassa sijaitsee puiston toiseksi suosituin käyntikohde: Haukanhieta, jossa on telttailualue ja keittokatos Haukkajärven rannalla.

Seitsemisen ja Helvetinjärven alueilla toimii jonkin verran yrityksiä ja yhdistyksiä, jotka hyödyntävät kansallispuistojen matkailijavirtoja tai käyttävät omia, ensisijaisesti muun syyn kuin kansallispuistojen takia tulleita asiakkaitaan kansallispuistoissa. Alueiden yritykset tarjoavat ensisijaisesti majoitus-, ravitsemis-, kioskimyynti- sekä lastenleireihin ja nuorisotoimintaan liittyviä palveluita. Alueita käyttävät myös muutamat elämysmatkailua tarjoavat yritykset, joiden varsinaiset toimipaikat ovat Tampereen ympäristössä. Kävijätutkimusten (Tunturi 2008a ja 2008b) perusteella useimmat Seitsemisen ja Helvetinjärven kävijät käyvät kansallispuistoissa omatoimisesti eivätkä juuri käytä yritysten maksullisia palveluita. Kansallispuistojen kävijämäärien perusteella luontomatkailuyrityksillä olisi mahdollisuuksia hyödyntää enemmän kansallispuistojen kävijävirtoja ja edistää siten myös oman toimintansa kannattavuutta. Tämä yritystutkimusraportti toimii alueiden yritysten toiminnan kartoittamisessa, jotta alueiden yritystoimintaa voitaisiin elävöittää ja yhteistyötä yritysten ja Metsähallituksen välillä kehittää.

Seitsemisen kansallispuiston palvelut ovat kattavat ja monipuoliset tarjoten mahdollisuuksia ympärivuotiseen retkeilyyn ja opetuskäyttöön. Puistossa on lukuisia erimittaisia rengasreittejä, joiden varsilla on tulenteko- ja telttailupaikkoja (taulukko 1, kuva 3). Helvetinjärven kansallispuiston taukopaikat ja reitit keskittyvät Helvetinkolun ja Haukanhiedan väliselle alueelle (taulukko 2, kuva 4). Kesäisin puistossa on opastushenkilökuntaa. Retkeilijöitä koskevista säännöistä saa lisätietoja puistojen esitteistä sekä www.luontoon.fi-sivuilta.

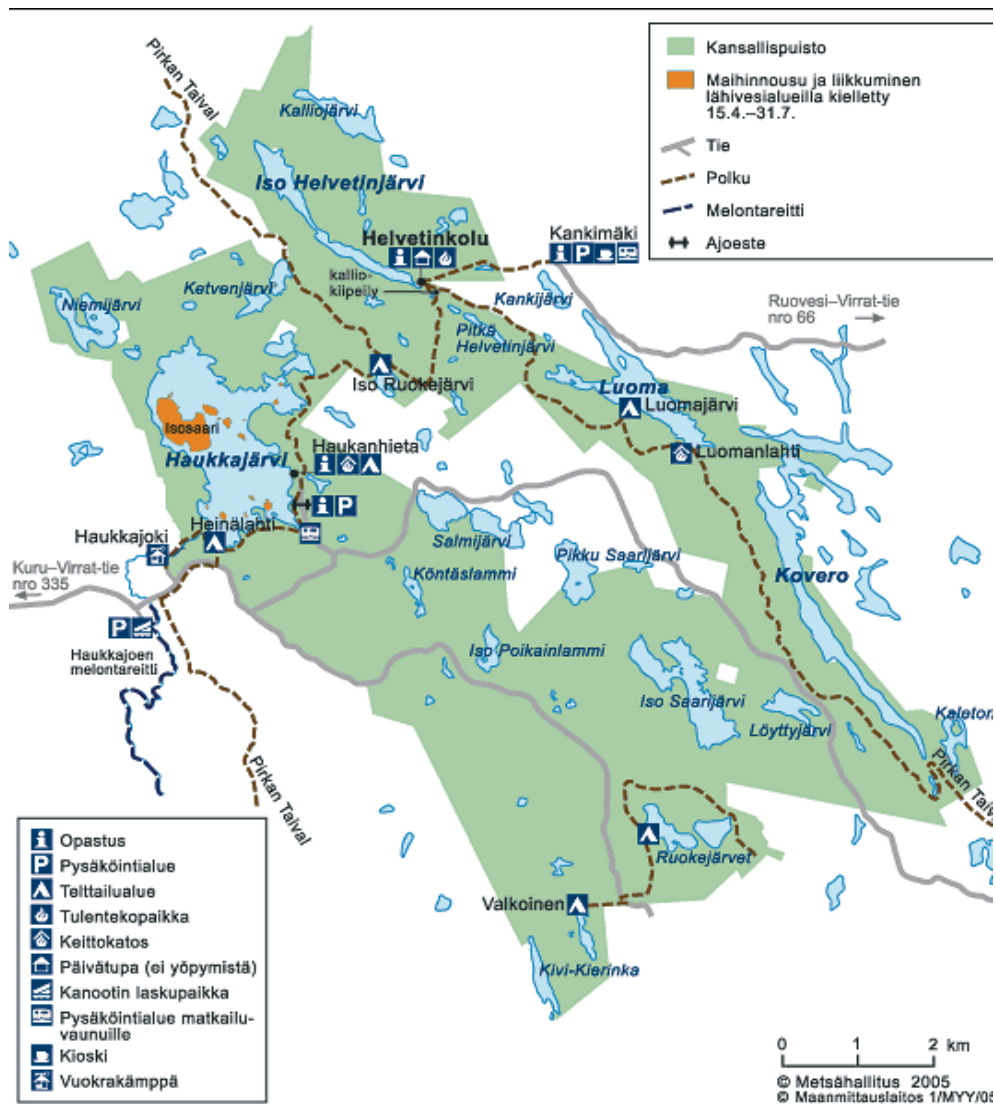
Taulukko 1. Seitsemisen kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot.

SEITSEMISEN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	– v. 1982, laajennettu vuosina 1989 ja 2005
Sijainti	– Länsi-Suomen läänissä, Kurun kunnan ja Ikaalisten kaupungin alueella
Kansallispuiston pinta-ala	– 45,5 km ² – Kansallispuisto jaetaan käytön perusteella virkistyskäyttö-, syrjä- ja kulttuuriviyöhykkeeseen. Lisäksi kansallispuistossa on neljä rajoitusosaa: Pakkulakangas, Iso-Seitsemisjärvi, Multiharju ja Soljastensuo. – Kansallispuistoa hallinnoi Metsähallitus.
Kävijämäärä (arvioitu)	noin 42 000 käyntikertaa/vuosi (arvioitu 2006) – Pääosa kävijöistä käy alueella touko-lokakuussa sekä kevättalvella hiihtokaudella. Hiljaisimmat ajat ovat marras-joulukuu.
Palvelut	– Seitsemisen luontokeskus, perustettu v. 1988 – Polkuverkko: noin 60 km – Luontopolkuja: Tikanpuupolku noin 0,5 km, Jäätikköpolku noin 1,5 km, Multiharjun aarnimetsäpolku noin 2 km, Soljastensuon luontopolku noin 1,5 km. – Pysäköintialueet: 7 kpl – Vuokratuvat: 1 kpl (Kortosalon leirikoulutila) – Vuokrakämpät: 4 kpl (Villin Pohjolan: Jauli, Ylinenlampi, Teerilampi ja Rysäslampi) – Telttailupaikat: 6 kpl ja tulipaikat: 12 kpl – Kahvila- ja kioskipalveluita luontokeskuksen kahviossa, majoituspalveluita ja ohjelmapalveluita alueen luontomatkailuyrittäjillä. – Koveron perinnetila: opastus, tapahtumat, työnäytökset.
Käyttömuodot	luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, luontomatkailu, ympäristökasvatus, kulttuuriperinnön säilyttäminen
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Uusi hoito- ja käyttösuunnitelma valmistuu vuonna 2008

Taulukko 2. Helvetinjärven kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot.

HELVETINJÄRVEN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	– v. 1982
Sijainti	– Länsi-Suomen läänissä, Ruoveden kunnan alueella
Alueen pinta-ala	<ul style="list-style-type: none"> – 49,8 km² – Kansallispuiston alue jaetaan käytön perusteella kahteen vyöhykkeeseen: nähtävyyks- ja syrjäosaan. Kansallispuistossa on lisäksi rajoitusosa linnuston pesimärauhan turvaamiseksi (Haukkajärvi, jossa liikuminen ja maihinnousu lähivesialueella kielletty 15.4.–31.7.). – Kansallispuistoa hallinnoi Metsähallitus.
Kävijämäärä (arvioitu)	<p>noin 32 000 käyntikertaa/vuosi (arvioitu 2006)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Suurin osa kävijöistä liikkuu puiston nähtävyyksosassa. Puiston suosituin nähtävyys on Helvetinkolu. Toiseksi eniten kävijöitä on Haukanhiedalla.
Palvelut	<ul style="list-style-type: none"> – Viitoitettuja polkuja: noin 40 km – Polkuvaihtoehtoja: aloituspaikat Kankimäki, Haukanhietta ja Haukkajoki (melonta): Haukanhietta–Helvetinkolu 5,2 km, Kankimäki–Helvetinkolu 2,5 km, Helvetinkolu–Luomajärvi 4,7 km – Pysäköintialueet: 3 kpl – Vuokrakämpät: 1 kpl (Villin Pohjolan Haukkajoen vuokrakämpä) – Telttailupaikat: 6 kpl ja tulipaikat: 11 kpl – Kesäaikaan puistossa on opastushenkilökuntaa – Kioskipalveluita Kankimäessä, majoitus- ja ohjelmopalveluita alueen luontomatkailuyrittäjillä.
Käyttömuodot	luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, luontomatkailu
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Viimeisin hyväksytty hoito- ja käyttösuunnitelma vuodelta 2006.

Kuva 4. Helvetinjärven kansallispuiston kartta. © Metsähallitus 2008, © Maanmittauslaitos 1/MML/08.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Yritystutkimuksessa haastateltiin Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen lähistöllä toimivia luontomatkailuyrittäjiä. Seitsemisen ja Helvetinjärven tutkimusaineistoja on järkevää käsitellä yhdessä sen vuoksi, että kansallispuistoille aiotaan laatia yhteinen luontomatkailusuunnitelma, jolloin myös alueen yrityksiä tulee tarkastella kokonaisuutena. Haastateltavat yritykset rajattiin niin, että haastattelun kohteena olivat sekä Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen alueella (tai lähettyvillä) sijaitsevat että Seitsemisen ja Helvetinjärven alueelle asiakkaitaan tuovat yrittäjät. Haastateltavat yritykset määritti puistonjohtaja Tuula Peltonen yhdessä luontokeskuksen hoitaja Tuulikki Hallan kanssa. Tämä oli järkevää, koska kyseiset henkilöt tietävät parhaiten, mitä luontomatkailuyrityksiä alueella toimii.

Tutkimuksessa haastateltiin 16 luontomatkailuyritystä, joista viisi toimi sekä Seitsemisen että Helvetinjärven alueilla. Nämä yritykset vastasivat aluekohtaisiin tietoihin molempien alueiden osalta. Sekä Seitsemisen että Helvetinjärven alueella toimivat, tutkimukseen kaksi kertaa vastanneet yrittäjät olivat asiakkaitaan puistoihin tuovia elämysmatkailuyrittäjiä. Pelkästään Seitsemi-

seen liittyen tehtiin kahdeksan haastattelua ja pelkästään Helvetinjärveen liittyen kolme haastattelua. Kaiken kaikkiaan aiottiin haastatella 20 yritystä, mutta neljä yrittäjää kieltäytyi tutkimukseen vastaamisesta, koska he olivat kiireisiä tai kokivat, että yritystutkimuslomakkeen kysymykset eivät liittyneet heidän toimintaansa. Kolme kieltäytyjistä oli Helvetinjärven alueen yrittäjiä ja yksi toimi sekä Seitsemisen että Helvetinjärven alueella. Haastattelumäärien perusteella laskettu tutkimuksen vastausprosentti on 80,8 %. Kun huomioidaan, että osa yrittäjistä vastasi sekä Seitsemisen että Helvetinjärven tutkimukseen ja lasketaan jokainen yrittäjä vain kerran, saadaan vastausprosentiksi 80 %.

Tutkimusaineisto kerättiin 9.11.–5.12.2006. Kolmeatoista yrittäjää haastateltiin kasvotusten ja kolmea puhelimesta. Haastattelu kesti useimmiten tunnin, mutta sen kesto vaihteli riippuen haastateltavasta. Kasvotusten tehdyissä haastatteluissa haastattelupaikkana oli yrittäjän koti, yrityksen tilat tai jokin muu yrittäjän valitsema rauhallinen haastattelupaikka. Haastattelu eteni siten, että yritystutkimuslomake käytiin läpi alusta loppuun ja haastattelija kirjasi lomakkeelle haastateltavan antamat vastaukset. Haastattelija oli lähettänyt yritystutkimuslomakkeet etukäteen haastateltaville joko sähköpostitse tai postitse, minkä vuoksi haastateltavat olivat ehtineet tutustua kysymyksiin jo ennen haastattelua ja pystyivät vastaamaan kysymyksiin melko helposti.

Tutkimuslomakkeet täytettiin melko perusteellisesti, lukuun ottamatta kohtia, joihin jotkut yrittäjät eivät halunneet vastata, koska he kokivat, että vastausten antaminen oli mahdotonta tai vastaus olisi perustunut karkeaan arvioon. Esimerkiksi yksityis- ja yritysasiakkaiden prosentuaalisten osuuksien jakautumista vuoden ajalle oli usean yrittäjän mielestä vaikea arvioida. Haastattelija otti yhteyttä haastateltaviin tarvittaessa myös uudestaan, jotta kysymyksiin saatiin vastattua mahdollisimman kattavasti.

Tutkimusaineisto tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havainnoista, ja 75 %:n prosenttipiste puolestaan sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Aineisto esitellään pääosin kokonaisuutena eli 21 haastatteluna. Tulosten tulkinnassa tulee ottaa huomioon se, että viisi yrittäjää vastasi tutkimukseen kaksi kertaa. Pelkästään Seitsemisen ja pelkästään Helvetinjärven tuloksia tuodaan esille, kun tarkastellaan aluekohtaisia asioita.

3 Tulokset

3.1 Yritysten taustatietoja

3.1.1 Yritysten päätoimiala ja tuotteet

Seitsemisen ja Helvetinjärven yritystutkimukseen osallistuneista yrityksistä 16 (76,8 %) ilmoitti toimialueekseen koko Suomen (taulukko 3). Kurun alueella toimivia yrityksiä oli 6 (28,8 %) ja Ikaalisten alueella 4 (19,2 %).

Lähes kaikki vastanneet yritykset toimivat usealla toimialalla (taulukko 4). Yrityksistä 52 % ilmoitti päätoimialakseen majoituspalvelut tai virkistys- ja viihdepalvelut. 43 %:lla yrityksistä päätoimiala oli matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalvelut tai kulttuuripalvelut.

Taulukko 3. Yritysten toimialueet. Yhden yrityksen toiminta voi kohdistua useampaan toimialueeseen.

Toimialue	kpl	%
Toimialue koko suomi	16	76
Pirkanmaa	2	10
Etelä-Suomen lääni	1	5
Ikaalinen	4	19
Kuru	6	29
Parkano	1	5
Ruovesi	1	5
Vastanneita yhteensä	21	

Taulukko 4. Yritysten päätoimialat. Yrityksellä voi olla useampia päätoimialoja.

Toimiala	kpl	%
Majoituspalvelut	11	52
Ravitsemispalvelut	8	38
Matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalvelut	9	43
Kulttuuripalvelut	9	43
Virkistys- ja viihdepalvelut	11	52
Sekalaiset matkailupalvelut	4	19
Muu	7	33
Vastanneita yhteensä	21	

3.1.2 Yritysten asiakkaat

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen alueita käyttäneet yritysten asiakkaat olivat viimeisten 12 kuukauden aikana suurimmaksi osaksi suomalaisia (taulukko 5). Yhteensä alueita käytti yli 1 500 tutkimukseen vastanneiden yritysten asiakasta, joista vain 2 % oli ulkomaalaisia. Haastatellut yritykset käyttivät Helvetinjärvellä noin 1 000 asiakasta ja Seitsemisessä yli 500 asiakasta. Kaksi Seitsemisen alueella toiminutta yrittäjää ei maininnut Seitsemisessä käyneiden asiakkaiden lukumäärää, minkä vuoksi todellinen Seitsemisessä käyneiden asiakkaiden määrä on korkeampi kuin 500.

Suurin osa aluetta käyttäneistä asiakkaista oli yritysasiakkaita (65 %) ja yksityisasiakkaita oli noin viidennes (21 %). Prosenttijakauma on kuitenkin puutteellinen ja vain suunta-antava, koska kaikki yrittäjät eivät eritelleet asiakkaita yksityis- ja yritysasiakkaisiin. Nyt yksityis- ja yritysasiakkaiden summa on 86 %. On huomattava, että yritysasiakkaisiin sisältyvät myös koululais- ja leirikoululaisryhmät.

Haastateltujen yritysten kaikista asiakkaista suomalaisia oli 94 % ja ulkomaalaisia 6 % (taulukko 6). Haastatellut yritykset tuovat siis suhteessa vähän ulkomaalaisia asiakkaitaan Seitsemiseen ja Helvetinjärvelle. Eniten yritysten ulkomaalaisissa asiakkaissa oli venäläisiä (23 %), italialaisia (22 %) ja saksalaisia (20 %). Seuraavaksi eniten oli ruotsalaisia (12 %). Muita kansallisuuksia oli selvästi vähemmän (taulukko 7).

Yritysten kaikista asiakkaista yksityisasiakkaita oli lähes kaksi kolmasosaa (63 %) ja yritysasiakkaita noin kolmasosa (37 %). Yritysten Seitsemisen ja Helvetinjärven asiakkaat ovat useimmiten yritysasiakkaita, kun taas muuten yrityksillä on enemmän yksityis- kuin yritysasiakkaita. On kuitenkin huomattava, että elämysmatkailuyritysten koko asiakaskunta koostuu lähinnä yritysasiakkaista ja muiden yritysten asiakaskoostumus vaihtelee yrityksittäin.

Kaikkiaan kysymykseen vastanneilla yrityksillä oli viimeisen vuoden sisällä noin 670 000 asiakasta. Jotkut yritykset eivät kyenneet arvioimaan asiakasmääräänsä, ja toisaalta sekä Seitsemisen että Helvetinjärven tutkimuksiin vastanneet yritykset nostavat kokonaisasiakasmäärälukua 4 300 todellista suuremmaksi. Yhden yrityksen suuri asiakasmäärä näkyy myös korkeana yritysten asiakasmääränä ja nostaa yksityisasiakkaiden määrän yritysasiakkaiden määrää suuremmaksi kuin, mikä olisi tilanne ilman kyseistä yritystä.

Eniten Seitsemistä ja Helvetinjärveä käyttäviä asiakkaita oli elokuussa ja myös touko- ja syyskuussa kävi paljon yritysten asiakkaita (taulukko 8). Kyseisten kolmen kuukauden aikana Seitsemistä ja Helvetinjärveä käyttäviä asiakkaita oli 80 % koko vuoden kävijöistä. Kevät ja loppukeuhä/alkusyksy ovatkin yrityksille vilkkaimpia aikoja kansallispuistoissa. Hiljaisia aikoja olivat alku- ja loppuvuosi, jolloin yritysten asiakkaita kävi Seitsemisessä ja Helvetinjärvellä vain muutamia. Huhti-, kesä-, heinä- ja lokakuussa yritysten asiakkaita kävi puistoissa yhteensä 19 %.

Taulukossa 9 on yritysten kaikkien asiakkaiden kuukausittainen jakautuminen siten kuin yritykset osasivat jakauman arvioida. On huomioitava, että kaksi yrityksistä ei ilmoittanut asiakasmääriään lainkaan. Sekä Seitsemisessä että Helvetinjärvellä toimivat yritykset toisaalta nostavat asiakkaiden kokonaismäärää 4 300:lla ja vaikuttavat samalla asiakkaiden kuukausittaiseen jakautumiseen. Myös yhden yrityksen suuri asiakasmäärä vaikuttaa prosentuaaliseen jakautumiseen. Sen vuoksi taulukossa 10 on esitetty asiakkaiden jakaantuminen kuukausittain ilman kyseistä yritystä.

Eniten yrityksillä on asiakkaita helmi- (12 %), maaliskuu- (12 %), huhti- (10 %) ja lokakuussa (14 %) (taulukko 9). Hiljaisimmat kuukaudet ovat tammi- (5 %) ja joulukuu (3 %). Yksityis- ja yritysasiakkaiden jakauman selvimmät prosentuaaliset erot ovat maaliskuu-, touko- ja heinäkuussa. Yksityisasiakkaita on maaliskuussa 9 % ja toukokuussa vain 5 % koko vuoden yksityisasiakasjakauksesta,

kun taas yritysasiakkaita on maaliskuussa jopa 17 % ja toukokuussa 12 % koko vuoden yritysasiakkaiden jakaumasta. Yksityisasiakkaita sen sijaan on jopa 17 % heinäkuussa ja yritysasiakkaita vastaavasti vain 1 %.

Kun tarkastellaan asiakkaiden jakautumista taulukon 10 mukaan, painottuu asiakasjakauma toukokuusta syyskuulle (toukokuu 15 %, kesäkuu 12 %, heinäkuu 25 %, elokuu 16 % ja syyskuu 13 %). Yksityis- ja yritysasiakkaiden jakauman selvimmät prosentuaaliset erot ovat huhti-, touko-, heinä-, elo- ja syyskuussa. Yksityisasiakkaita on paljon kesällä; heinäkuussa käy 52 % koko vuoden yksityisasiakkaista. Yritysasiakkaita on eniten keväällä ja alkukesällä: toukokuussa 22 % ja kesäkuussa 13 % sekä loppukesällä ja syksyllä: elokuussa 12 % ja syyskuussa 19 %.

Taulukko 5. Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistoja käyttävien yritysten asiakkaiden jakautuminen. Vastanneiden yritysten lukumäärä (n) = 14.

Yritysten aluetta käyttäneistä asiakkaista	kpl	%
Suomalaisia	1 528	98
Ulkomaalaisia	25	2
Yhteensä	1 553	100
Yksityisasiakkaita	327	24
Yritysasiakkaita	1 008	76
Yhteensä	1 335	100

Taulukko 6. Yritysten kaikkien asiakkaiden jakautuminen (n = 20).

Yritysten asiakkaista	kpl	%
Suomalaisia	625 327	94
Ulkomaalaisia	41 260	6
Yksityisasiakkaita	417 357	63
Yritysasiakkaita	249 230	37
Yhteensä	666 587	

Taulukko 7. Yritysten kaikkien ulkomaalaisten asiakkaiden kansallisuudet (n = 13).

Kansallisuus	kpl	%
Ranskan tasavalta	443	1
Saksa	8 353	20
Italia	9 264	22
Japani	1 689	4
Alankomaat	427	1
Norja	1 920	5
Venäjä	9 659	23
Espanja	166	0
Ruotsi	5 038	12
Yhdistynyt kuningaskunta	2 020	5
Muu kuin Suomi, ei määriteltä tarkemmin	141	0
Yhteensä	41 259	

Taulukko 8. Yritysten Seitsemistä ja Helvetinjärveä käyttävien asiakkaiden jakautuminen kuukausittain (n = 11).

Kuukausi	Yksityisasiakkaita		Yrityisasiakkaita		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Tammikuu	7	2	0	0	7	0
Helmikuu	0	0	4	0	4	0
Maaliskuu	7	2	4	0	11	1
Huhtikuu	10	3	60	5	70	5
Toukokuu	7	2	353	29	360	24
Kesäkuu	34	10	24	2	58	4
Heinäkuu	34	10	23	2	57	4
Elokuu	187	58	311	26	498	33
Syyskuu	17	5	326	27	343	23
Lokakuu	7	2	90	8	97	6
Marraskuu	7	2	5	0	12	1
Joulukuu	7	2	0	0	7	0
Yhteensä	324	100	1 200	100	1 524	100

Taulukko 9. Yritysten kaikkien asiakkaiden jakautuminen kuukausittain (n = 15).

Kuukausi	Yksityisasiakkaita		Yrityisasiakkaita		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Tammikuu	19 763	5	11 505	5	31 268	5
Helmikuu	58 803	14	22 162	9	80 965	12
Maaliskuu	39 250	9	43 200	17	82 450	12
Huhtikuu	39 219	9	24 435	10	63 654	10
Toukokuu	20 672	5	29 482	12	50 154	8
Kesäkuu	22 427	5	15 421	6	37 848	6
Heinäkuu	53 029	13	2 318	1	55 347	8
Elokuu	25 448	6	15 058	6	40 506	6
Syyskuu	20 752	5	28 571	11	49 323	7
Lokakuu	58 852	14	34 031	14	92 883	14
Marraskuu	39 226	9	22 160	9	61 386	9
Joulukuu	19 721	5	874	0	20 595	3
Yhteensä	417 162	100	249 217	100	666 379	100

Taulukko 10. Yritysten kaikkien asiakkaiden jakautuminen kuukausittain ilman yhtä asiakasmäärältään erityisen suurta yritystä (n = 14).

Kuukausi	Yksityisasiakkaita		Yrityisasiakkaita		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Tammikuu	263	1	1 005	3	1 268	2
Helmikuu	303	1	1 162	3	1 465	2
Maaliskuu	250	1	1 200	3	1 450	2
Huhtikuu	219	1	3 435	9	3 654	6
Toukokuu	1 172	4	8 482	22	9 654	15
Kesäkuu	2 927	11	4 921	13	7 848	12
Heinäkuu	14 029	52	2 318	6	16 347	25
Elokuu	5 948	22	4 558	12	10 506	16
Syyskuu	1 252	5	7 571	19	8 823	13
Lokakuu	352	1	2 531	6	2 883	4
Marraskuu	226	1	1 160	3	1 386	2
Joulukuu	221	1	874	2	1 095	2
Yhteensä	27 162	100	39 217	100	66 379	100

3.1.3 Yritysten työllisyystilanne

Haastatelluissa yrityksissä oli keskimäärin 9 vakituista kokopäiväistä työntekijää (taulukko 11). 15 yritystä ilmoitti, että heillä on vakituinen kokopäiväinen työntekijä tai vakituksia kokopäiväisiä työntekijöitä. Pienimmillään työntekijämäärä oli yksi vakituinen työntekijä ja suurimmillaan 150 työntekijää. Suurimmassa osassa yrityksiä oli yksi tai kaksi vakituista kokopäiväistä työntekijää. Osa-aikaisia vakituksia työntekijöitä oli seitsemällä yrityksellä. Näiden työntekijöiden lukumäärä yrityksessä vaihteli yhdestä kolmeen. Keskimäärin vakituksia osa-aikaisia työntekijöitä oli kaksi.

Määräaikaisia työntekijöitä oli kymmenellä yrityksellä. Tällaisten työntekijöiden määrä vaihteli yhdestä henkilöstä 20 henkilöön. Maastopalveluissa työskenteli seitsemän yrityksen työntekijöitä, keskimäärin viisi henkilöä yritystä kohden. On kuitenkin muistettava, että todellisuudessa vain neljä eri yritystä ilmoitti maastopalvelussa työskentelevistä työntekijöistä. Jotkut saattoivat jättää myös kokonaan vastaamatta kyseisen kohtaan.

Yhteensä Seitsemisen ja Helvetinjärven alueella toimivat, haastatellut yritykset työllistivät 267 henkilöä, joista 194 vakituisesti. Osa maastopalveluihin osallistuvista työntekijöistä on samoja, jotka on ilmoitettu jo muussa kohdassa. Osa maastopalveluihin osallistuvista työntekijöistä on tosin merkitty vain maastopalvelutyöntekijöiksi.

Yritysten työntekijöistä 20 asuu Seitsemisen ja Helvetinjärven alueiden sijainti- tai lähikunnissa: Kurussa, Ikaalisissa, Parkanossa, Ruovedellä ja Virroilla (taulukko 12). Näistä 16 työntekijää on vakituksia ja 4 määräaikaisia. Ikaalisissa asuu 9 henkilöä, Kurussa 4, Parkanossa 3 ja Ruovedellä 1. Kolmen työntekijän tarkkoja asuinkuntia ei tiedetty. Yksi yritys ei ilmoittanut henkilöstönsä asuinkuntia.

Taulukko 11. Yritysten työntekijämäärä.

Työsuhteen tyyppi	n	Summa	Keskiarvo	Keskihajonta	Prosenttipisteet				
					Min	25 %	Med	75 %	Max
Vakituiset	20	194	8,82	31,64	1	1	1	2	150
kokopäiväiset	15	183	12,20	38,24	1	1	1	3	150
osa-aikaiset	7	11	1,57	0,79	1	1	1	2	3
Määräaikaiset	10	73	6,08	8,04	1	1	2	10	20
kokopäiväiset	5	24	4,80	7,43	1	1	1	3	18
osa-aikaiset	7	49	7,00	8,91	1	1	2	20	20
joista maastopalveluissa	7	33	4,71	3,64	2	2	3	10	10
Vastanneita yhteensä	20	267	7,85	25,69	1	1	2	3	150

Taulukko 12. Seitsemisen ja Helvetinjärven sijaintikunnissa asuvien yritysten työntekijöiden määrä.

Työsuhteen tyyppi	n	Summa	Keskiarvo	Keskihajonta	Prosenttipisteet				
					Min	25 %	Med	75 %	Max
Vakituiset	10	16	1,45	0,52	1	1	1	2	2
kokopäiväiset	6	10	1,67	0,52	1	1	2	2	2
osa-aikaiset	5	6	1,20	0,45	1	1	1	1	2
Määräaikaiset	2	4	2,00	1,41	1	1	3	3	3
kokopäiväiset	1	1	1,00	-	1	1	1	1	1
osa-aikaiset	1	3	3,00	-	3	3	3	3	3
Vastanneita yhteensä	10	20	1,54	0,66	1	1	1	2	3

Keskimäärin henkilötyövuosia kertyi 9,71 yhtä yritystä kohden (taulukko 13). Vain yksi yritys jätti arvioimatta henkilötyövuosien määrän. Noin 75 %:ssa yrityksiä henkilötyövuosia oli kuitenkin yhdestä kolmeen. Määräaikaisen henkilöstön työn osuus oli vähäistä verrattuna vakituisen henkilöstön työn osuuteen. Vakitukselle henkilöstölle henkilötyövuosia kertyi keskimäärin 16 ja määräaikaisille 3.

Henkilöstön pätevyys yritysten päätoimialoilla oli haastateltujen mielestä keskimäärin melko hyvä (taulukko 14). Useimmat arvioivat henkilöstönsä pätevyyden melko hyväksi tai erittäin hyväksi, mutta jotkut myös keskinkertaiseksi. Parhaimmaksi arvioitiin virkistys- ja viihdepalveluiden osaaminen. Sekalaisten matkailupalvelujen osaamista puolet vastaajista piti erittäin hyvänä ja puolet keskinkertaisena. Kolmasosan mukaan matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalveluiden osaaminen oli keskinkertaista.

Työvoimatilanne yrityksissä on hyvä (taulukko 15). Jokaisen vastaajan mukaan yrityksellä on ollut sopivasti työntekijöitä viimeisten 12 kk:n aikana.

Taulukko 13. Yritysten henkilötyömäärä henkilötyövuosina.

Työsuhteen tyyppi	n	Summa	Keskiarvo	Keskihajonta	Prosenttipisteet				
					Min	25 %	Med	75 %	Max
Vakituiset	11	178,00	16,18	44,52	1	1	2	3	150
kokopäiväiset	11	178,00	16,18	44,52	1	1	2	3	150
osa-aikaiset	0								
Määräaikaiset	6	17,90	2,98	3,91	1	1	2	2	10
kokopäiväiset	4	13,90	3,47	4,95	1	1	1	5	10
osa-aikaiset	2	4,00	2,00	0,00	2	2	2	2	2
joista maastopalveluissa	4	8,00	2,00	1,15	1	1	3	3	3
Vastanneita yhteensä	11	195,90	11,52	35,86	1	1	2	3	150

Taulukko 14. Henkilöstön pätevyys yritysten päätoimialoilla.

Toimiala	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskinkertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Majoituspalvelut	9	45	0	0	11	67	22	4,11	0,60
Ravitsemispalvelut	8	40	0	0	0	75	25	4,25	0,46
Matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalvelut	9	45	0	0	33	22	44	4,11	0,93
Kulttuuripalvelut	9	45	0	0	22	56	22	4,00	0,71
Virkistys- ja viihdepalvelut	10	50	0	0	10	40	50	4,40	0,70
Sekalaiset matkailupalvelut	4	20	0	0	50	0	50	4,00	1,15
Muu	7	35	0	0	29	29	43	4,14	0,90
Vastanneita yhteensä	20								

Taulukko 15. Yritysten työvoimatilanne.

Yritysten työvoimatilanne	Vastanneita		Arviointi, %				Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	sopivasti työntekijöitä	liikaa työntekijöitä	jatkuvasti työvoimapulaa	sesonkikautena työvoimapulaa		
Yrityksellä on ollut	19	90	100				1,00	0,00

3.2 Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen käyttö

3.2.1 Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen käyttötavat ja käytön tarkoitus

Seitsemisen yritystutkimukseen vastanneista 13 yrityksestä 8 ja Helvetinjärven yritystutkimukseen vastanneista 8 yrityksestä 6 oli käyttänyt aluetta liiketoiminnassaan edellisten 12 kuukauden aikana (taulukko 16). Seitsemisen puistoa käyttäneistä yrityksistä neljäsosa arvioi, että alue oli merkinnyt yritystoiminnalle erittäin paljon (taulukko 17). Toinen neljäsosa yrityksistä arvioi, että alue oli merkinnyt yritykselle keskinkertaisesti ja loput (puolet) yrityksistä arvioi, että Seitsemisellä oli ollut melko vähän merkitystä heidän yritykselleen. Myös Helvetinjärven yrityksistä puolet arvioi, että Helvetinjärvellä oli ollut melko vähän merkitystä heidän yritykselleen (taulukko 18). Yksittäiset yritykset arvioivat, että Helvetinjärvellä oli ollut merkitystä yritykselle keskinkertaisesti, melko paljon tai erittäin paljon.

Taulukko 16. Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistoa käyttäneet yritykset.

Tutkimuksen nimi	Käyttänyt aluetta		Yrityksiä tutkimuksessa yhteensä
	kpl	%	kpl
Seitsemisen kansallispuiston yritystutkimus 2006	8	62	13
Helvetinjärven kansallispuiston yritystutkimus 2006	6	75	8
Yhteensä	14	67	21

Taulukko 17. Seitsemisen kansallispuiston merkitys yrityksille.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskinkertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alueen merkitys yrityksille viimeisten 12 kk:n aikana	8	100	0	50	25	0	25	3,00	1,31

Taulukko 18. Helvetinjärven kansallispuiston merkitys yrityksille.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskinkertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alueen merkitys yrityksille viimeisten 12 kk aikana	6	100	0	50	17	17	17	3,00	1,26

Seitsemisen kansallispuistoa käyttäneistä yrityksistä suurin osa (75 %) ilmoitti käyttäneensä aluetta sesonkiaikoina harvemmin kuin kerran kuukaudessa (taulukko 19). Yksi yritys käytti aluetta kerran kuukaudessa ja yksi kerran kahdessa viikossa. Kaikki yritykset ilmoittivat käyttäneensä Seitsemistä harvemmin kuin kerran kuukaudessa yrityksensä sesonkiaikojen ulkopuolella.

Helvetinjärven kansallispuistoa käyttäneistä yrityksistä kaksi (33 %) ilmoitti käyttäneensä aluetta sesonkiaikoina kerran viikossa tai useammin (taulukko 20). Yksi yritys ilmoitti käyttäneensä aluetta kerran kahdessa viikossa, ja kolme ilmoitti käyttäneensä aluetta harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Sesonkiaikojen ulkopuolella kaikki yritykset olivat käyttäneet aluetta harvemmin kuin kerran kuukaudessa.

Seitsemisen kansallispuistoa käyttäneistä yrityksistä 75 % aikoo käyttää aluetta myös seuraavien 12 kuukauden aikana erittäin todennäköisesti (taulukko 21). Yksi Seitsemistä käyttäneistä yrityksistä ilmoitti, että se ehkä käyttää aluetta seuraavien 12 kk:n aikana, ja yksi ilmoitti, että on erittäin epätodennäköistä, että se käyttäisi aluetta seuraavien 12 kk:n aikana. Niistä yrityksistä, jotka eivät edellisen vuoden aikana olleet käyttäneet Seitsemistä, kolme neljäsosaa arvioi ehkä käyttävänsä aluetta seuraavan vuoden aikana ja loput pitivät epätodennäköisenä, että käyttäisivät kansallispuistoa.

Helvetinjärven kansallispuistoa käyttäneistä yrityksistä kaikki ilmoittivat käyttävänsä aluetta erittäin todennäköisesti myös seuraavien 12 kk:n aikana (taulukko 22). Yritykset, jotka eivät edellisen vuoden aikana olleet käyttäneet Helvetinjärveä pitivät erittäin epätodennäköisenä, että he käyttäisivät kansallispuistoa seuraavienkaan 12 kk:n aikana.

Taulukko 19. Seitsemisen kansallispuiston käytön useus.

Alueen käytön useus	Vastanneita		Arviointi, %				Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	kerran viikossa tai useammin	kerran kahdessa viikossa	kerran kuukaudessa	harvemmin		
Yritysten sesonkiaikoina	8	100		13	13	75	3,62	0,74
Yritysten sesongin ulkopuolella	8	100				100	4,00	0,00

Taulukko 20. Helvetinjärven kansallispuiston käytön useus.

Alueen käytön useus	Vastanneita		Arviointi, %				Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	kerran viikossa tai useammin	kerran kahdessa viikossa	kerran kuukaudessa	harvemmin		
Yritysten sesonkiaikoina	6	100	33	17		50	2,67	1,51
Yritysten sesongin ulkopuolella	6	100				100	4,00	0,00

Taulukko 21. Seitsemisen kansallispuiston käytön todennäköisyys seuraavien 12 kk:n aikana.

Yritys viimeisten 12 kk:n aikana	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
			erittäin epätodennäköisesti	epätodennäköisesti	ehkä	todennäköisesti	erittäin todennäköisesti		
	n	%							
On käyttänyt aluetta	8	67	13		13		75	4,25	1,49
Ei ole käyttänyt aluetta	4	33		25	75			2,75	0,50
Yhteensä	12								

Taulukko 22. Helvetinjärven kansallispuiston käytön todennäköisyys seuraavien 12 kk:n aikana.

Yritys viimeisten 12 kk:n aikana	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
			erittäin epätodennäköisesti	epätodennäköisesti	ehkä	todennäköisesti	erittäin todennäköisesti		
	n	%							
On käyttänyt aluetta	6	75					100	5,00	0,00
Ei ole käyttänyt aluetta	2	25	100					1,00	0,00
Yhteensä	8								

3.2.2 Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen tarjoamat mahdollisuudet

Taulukoissa 23 ja 24 ovat yritysten harjoittamat toiminnot ja voimassa olevat, pelastuslaitoksen hyväksymät turvallisuussuunnitelmat. Yleisimmät toiminnot Seitsemisen kansallispuistossa ovat retkeily ja maastoruokailu (kumpikin 75 %), käynti luontokeskuksessa ja kulttuuriperintöön tutustuminen (kumpikin 62 %) sekä opetukseen liittyvä käynti (50 %) (taulukko 23). Kaiken kaikkiaan Seitsemisessä toimineet yritykset ilmoittivat harjoittaneensa 10 eri toimintoa, kun taas Helvetinjärvellä toimineet yritykset ilmoittivat harjoittaneensa 7 eri toimintoa. Helvetinjärven 7 toiminnoista 5 on samaa, kuin mitä yritykset harjoittivat Seitsemisessä.

Yleisin toiminto Helvetinjärven kansallispuistossa on retkeily, jota kaikki Helvetinjärvellä käyneet yritykset ilmoittivat harjoittaneensa (taulukko 24). Retkeilyn jälkeen suosituimpia toimintoja ovat maastoruokailu (83 %) sekä kiipeily ja laskeutuminen (67 %).

Seitsemisessä vain yksi yritys ilmoitti, että sillä on pelastuslaitoksen hyväksymä, voimassaoleva turvallisuussuunnitelma. Vastaava luku Helvetinjärvellä oli kolme. Monella yrityksellä oli oma turvallisuussuunnitelmansa, jota pelastuslaitos ei ollut vahvistanut. Joidenkin yrittäjien puheiden mukaan pelastuslaitos ei todellisuudessa vaadi yrityksiltä voimassa olevaa turvallisuussuunnitelmaa eikä välttämättä ole edes halukas hyväksymään/tarkastelemaan yritysten turvallisuussuunnitelmia. Se, onko yrityksellä jonkinlainen turvallisuussuunnitelma, riippuu selvästi myös siitä, minkälaista toimintaa yritys harjoittaa. Ainakin elämysmatkailuyritykset joutuvat pohtimaan toiminnassaan myös turvallisuuteen liittyviä asioita.

Seitsemisen kansallispuistoa käyttävistä yrityksistä puolet tarjoaa asiakkailleen yhdestä kolmeen aktiviteettia (taulukko 25). 25 % vastanneista yrityksistä tarjoaa asiakkailleen 4–6 aktiviteettia, samoin 25 % 7–9 aktiviteettia, mikä on tarjottujen aktiviteettien maksimimäärä.

Helvetinjärven kansallispuistossa toimivista yrityksistä kaksi kolmasosaa tarjoaa asiakkailleen yhdestä kolmeen aktiviteettia (taulukko 26). Yksi yritys tarjoaa asiakkailleen 4–6 aktiviteettia ja yksi 7–9 aktiviteettia.

Taulukko 23. Yritysten harjoittamat toiminnot ja voimassa olevat turvallisuussuunnitelmat Seitsemisessä.

Toiminto	Harjoittanut		Voimassa oleva turvallisuus-suunnitelma	
	kpl	%	kpl	%
Retkeily	6	75	1	17
Opetukseen liittyvä käynti	4	50	1	25
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	5	62	1	20
Vaellus (yöpyminen maastossa)	1	12	0	0
Melonta	2	25	1	50
Veneilykaluston vuokraus	1	12	1	100
Maastoruokailu	6	75	1	17
Luontopolkuun tutustuminen	3	38	1	33
Kulttuuriperintöön tutustuminen	5	62	1	20
Muu	1	12	0	0
Vastanneita yhteensä	8		1	

Taulukko 24. Yritysten harjoittamat toiminnot ja voimassa olevat turvallisuussuunnitelmat Helvetinjärvellä.

Toiminto	Harjoittanut		Voimassa oleva turvallisuus-suunnitelma	
	kpl	%	kpl	%
Retkeily	6	100	3	50
Opetukseen liittyvä käynti	1	17	1	100
Vaellus (yöpyminen maastossa)	2	33	2	100
Kiipeily ja laskeutuminen	4	67	2	50
Melonta	2	33	2	100
Veneilykaluston vuokraus	2	33	2	100
Maastoruokailu	5	83	2	40
Vastanneita yhteensä	6		3	

Taulukko 25. Yritysten järjestämien toimintojen määrä Seitsemisessä.

Toimintojen lkm / yritys	kpl	%
1–3 aktiviteettia	4	50
4–6 aktiviteettia	2	25
7–9 aktiviteettia tai enemmän	2	25
10 aktiviteettia tai enemmän	0	0
Yhteensä	8	100

Taulukko 26. Yritysten järjestämien toimintojen määrä Helvetinjärvellä.

Toimintojen lkm / yritys	kpl	%
1–3 aktiviteettia	4	67
4–6 aktiviteettia	1	17
7–9 aktiviteettia tai enemmän	1	17
10 aktiviteettia tai enemmän	0	0
Yhteensä	6	100

Sekä Seitsemisessä että Helvetinjärvellä toimivien yritysten tärkein tarjottu aktiviteetti on retkeily (75 % Seitsemisen yrityksistä ja 83 % Helvetinjärven yrityksistä) (taulukot 27 ja 28). Seitsemisessä ilmoitettuja muita tärkeimpiä aktiviteettejä ovat opetukseen liittyvä käynti (1 kpl) ja jokin muu (1 kpl) vaihtoehtojen ulkopuolinen toiminto. Helvetinjärvellä toisena, tärkeimpänä aktiviteettina retkeilyn lisäksi yksi yritys mainitsi veneilykaluston vuokrauksen.

Taulukoihin 29 ja 30 on koottu yritysten suunnittelemat aktiviteetit Seitsemisessä ja Helvetinjärvellä seuraavien 12 kuukauden ajalle. Suunnitellut aktiviteetit ovat pääosin samoja, mitä yritykset ovat jo toteuttaneet puistoissa (taulukot 23 ja 24), mutta suunnitelmissa on myös toteuttaa toimintaa puistoissa laajemmin kuin aikaisemmin.

Seitsemisessä toimintaa suunniteltiin laajennettavan myös talviaktiviteetteihin: murtomaahiihtoon ja lumikenkäkävelyyn. Välinevuokrauksen osalta tarkoitus oli ruveta vuokraamaan myös muuta kuin veneilykalustoa. Vaikka tarjottujen aktiviteettien määrä laajenee, toimintaa toteuttavien yritysten määrä saattaa pienentyä yhdellä, koska yksi yrittäjä oli lopettamassa toimintaansa. Myös Helvetinjärvellä toimintaa suunniteltiin laajennettavan välinevuokraukseen. Helvetinjärvellä toimivien yrittäjien määrä näyttäisi haastateltujen yritysten osalta pysyvän samana ja jo aikaisemmin harjoitettuja aktiviteettejä suunniteltiin harjoitettavan viimeistä 12 kk:tta enemmän.

Taulukkoon 31 on kerätty kaikki haastateltujen yritysten harjoittamat toiminnot. Mukana ovat sekä Seitsemisen ja Helvetinjärven alueilla että niiden ulkopuolella harjoitettavat toiminnot.

Taulukko 27. Tärkeimmät yritysten tarjoamat aktiviteetit Seitsemisessä.

Tärkein aktiviteetti	kpl	%
Retkeily	6	75
Opetukseen liittyvä käynti	1	12
Muu	1	12
Yhteensä	8	100

Taulukko 28. Tärkeimmät yritysten tarjoamat aktiviteetit Helvetinjärvellä.

Tärkein aktiviteetti	kpl	%
Retkeily	5	83
Veneilykaluston vuokraus	1	17
Yhteensä	6	100

Taulukko 29. Yritysten suunnitellamat toiminnot Seitsemisessä seuraavien 12 kuukauden aikana.

Toiminto	kpl	%
Kulttuuriperintöön tutustuminen	4	57
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	5	71
Lumikenkäkävely	2	29
Luontopolkuun tutustuminen	3	43
Maastoruokailu	6	86
Melonta	3	43
Murtomaahiihto	1	14
Opetukseen liittyvä käynti	3	43
Retkeily	6	86
Vaellus (yöpyminen maastossa)	1	14
Veneilykaluston vuokraus	1	14
Välinevuokraus	2	29
Muu	1	14
Vastanneita yhteensä	7	

Taulukko 30. Yritysten suunnitellamat toiminnot Helvetinjärvellä seuraavien 12 kuukauden aikana.

Toiminto	kpl	%
Kiipeily ja laskeutuminen	5	83
Maastoruokailu	5	83
Melonta	4	67
Opetukseen liittyvä käynti	3	50
Retkeily	6	100
Vaellus (yöpyminen maastossa)	2	33
Veneilykaluston vuokraus	1	17
Välinevuokraus	1	17
Vastanneita yhteensä	6	

Taulukko 31. Kaikki yritysten tarjoamat toiminnot ja palvelut muuallakin kuin Seitsemisessä ja Helvetinjävellä (n = 21).

Luokka	Toiminto tai palvelu
Leirikoulu	<ul style="list-style-type: none"> - leirikoulun järjestäminen (esim. hiihto, melonta, lumikenkäily, kalliolaskeutuminen) - leirikoulu- ja leiritoiminta - leirikoulujen järjestäminen, ohjelma & retkipäivä - järjestetty leirikoulu (esim. hiihto, melonta, lumikenkäily, kalliolaskeutuminen)
Opastettu retki	<ul style="list-style-type: none"> - opastettu retki eli luontoretki: eräopaspalvelut, luonnontuntemus, psykologinen silmä (kokemus) - opastettu retki eli luontoretki: eräopaspalvelut, luonnontuntemus, psykologinen silmä (kokemus) - opastettu retki eli luontoretki, illanistujainen - opastettu luontoretki - räätälöidyt luontomatkat: täysi palvelu eli kuljetus, (majoitus), ruokailu, opastus - opastettu retki eli luontoretket ja illanistujaiset - opastettu retki eli luontoretki - räätälöidyt luontoretket, täysi palvelu: kuljetus, (majoitus), opastus, ruokailu
Kahvilassa tai kioskillä käynti	<ul style="list-style-type: none"> - kioskimyynti
Välinevuokraus	<ul style="list-style-type: none"> - liikuntavälineiden vuokraus - välinevuokraus - liikuntavälineiden vuokraus
Kahvilatoiminta	<ul style="list-style-type: none"> - kahvia ja pullaa
Asiakkaiden palvelu ja neuvonta	<ul style="list-style-type: none"> - asiakkaiden palvelu ja neuvominen
Historiaretket	<ul style="list-style-type: none"> - historiaretket ja -koulutukset: työnäytökset, koulutukset esim. kivikausi - retket ja koulutukset: työnäytökset, esim. kivikausi
Kulttuuriretket	<ul style="list-style-type: none"> - räätälöidyt kulttuuriretket, täysi palvelu: kuljetus, opastus, ruokailu, (majoitus) EI METSÄRETKI - matkailu: perinne kylä - räätälöidyt kulttuurimatkat: täysi palvelu, EI METSÄSSÄ
Lapin retket	<ul style="list-style-type: none"> - järjestetty retki (esim. hiihto, melonta, lumikenkäily, kalliolaskeutuminen) - retken järjestäminen (esim. hiihto, melonta, lumikenkäily, kalliolaskeutuminen)
Luokkaretket	<ul style="list-style-type: none"> - retken järjestäminen (esim. hiihto, melonta, lumikenkäily, kalliolaskeutuminen) - järjestetty retki (esim. hiihto, melonta, lumikenkäily, kalliolaskeutuminen)
Extremeretket /-toiminta	<ul style="list-style-type: none"> - toiveiden mukaan räätälöinti
Nuorisotoiminta	<ul style="list-style-type: none"> - nuorisotoiminta ja -matkailu (6. lk, rippileiri, 12-15 v.)
Ulkoilutapahtumat	<ul style="list-style-type: none"> - ei retket, mutta jokin tema - ei retket, mutta jokin tema
Ruoka- tai ravitsemispalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - ravitsemispalvelut - ruokailun järjestäminen - ravitsemispalvelut - ruokapalvelut tilauksesta
Yritysten virkistys- ja koulutuspäivät	<ul style="list-style-type: none"> - retken järjestäminen (esim. hiihto, melonta, lumikenkäily, kalliolaskeutuminen) - järjestetty retki (esim. hiihto, melonta, lumikenkäily, kalliolaskeutuminen) - 90 % yritysten virkistys- ja koulutuspäiviä - 90 % yritysten virkistys- ja koulutuspäiviä
Leirin järjestäminen	<ul style="list-style-type: none"> - lastenleirien järjestäminen
Majoitus	<ul style="list-style-type: none"> - majoitus - majoitus - majoituspalvelut - majoituspalvelut - majoitus - majoitus, johon kuuluu myös saunan käyttöoikeus - majoitus - majoitus - majoitus
Sauna	<ul style="list-style-type: none"> - sauna ja grillikota majoituksen yhteydessä
Tilavuokraus	<ul style="list-style-type: none"> - kokous- ja juhlatilatoiminta, täysi palvelu
Kylpyläpalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - loma-, vapaa-aika-, hyvinvointi- (sis. kuntoutuksen) ja terveyspalvelut - kokous- ja konferenssipalvelut

3.2.3 Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen palveluiden ja rakenteiden arviointi

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan Metsähallituksen palveluita alueella (taulukot 32 ja 33 sekä kuvat 5 ja 6). Kysymykseen vastasivat ne yritykset, jotka käyttävät Seitsemistä ja/tai Helvetinjärveä liiketoiminnassaan. Seitsemisen kansallispuistossa kaikki vastaajat olivat käyttäneet ja arvioineet useimpia kohtia. Vähiten oli käytetty telttailupaikkoja, joita niitkin arvioi 62 % vastaajista. Myös Helvetinjärven kansallispuistossa vastaajat olivat käyttäneet ja arvioineet useimpia kohtia. Vähiten vastaajat tiesivät opastuspalveluista maastossa, kioskista sekä yrittäjien tuottamista palveluista.

Suurin osa Seitsemisen palveluista ja rakenteista arvioitiin vähintään melko hyväksi asteikolla yhdestä viiteen, jossa neljä tarkoittaa melko hyvää. Parhaimmat arvostukset saivat kulttuuriperintökohteet, pysäköintipaikat, esitteet ja opaskirjat sekä Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut, joita kaikki vastaajat pitivät melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Myös reittien opastetaulut, polku- ja latureitistö sekä luontokeskuksen palvelut saivat hyvät arvostelut: 88 % piti niitä melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Tulentekopaikat ja yleisökäymälät 85 % arvioi melko tai erittäin hyväksi. Heikoimmat arvostukset saivat polttopuut huolletuilla tulipaikoilla (43 % arvioi keskinkertaisiksi tai melko huonoksi) ja tiestö (38 % arvioi keskinkertaiseksi tai melko huonoksi). Yksikään vastaajista ei arvioinut mitään kohtaa erittäin huonoksi.

Seitsemisessä 88 % vastaajista piti yleistä turvallisuutta, yleistä siisteyttä ja maiseman vaihtelevuutta melko hyvänä tai erittäin hyvänä. Sen sijaan reittien ja rakenteiden turvallisuutta 38 % vastaajista piti joko keskinkertaisena tai melko huonona.

Kaikki Helvetinjärven aluetta käyttävät vastaajat arvioivat melko hyväksi tai erittäin hyväksi reittien opastetaulut, polku- ja/tai latuviitoitukset, tulentekopaikat, yleisökäymälät, jätehuollon toteutuksen ja ohjauksen sekä maantienvarsien opastuksen. Vastanneista 83 % arvioi esitteet ja opaskirjat sekä Metsähallituksen aluetta koskevat verkkosivut melko hyväksi tai erittäin hyväksi ja 80 % arvioi pysäköintipaikat melko hyväksi tai erittäin hyväksi. Heikoimmat arvostukset saivat polku- ja latureitistö (66 % arvioi keskinkertaiseksi tai melko huonoksi), erityistarpeiden huomioonottaminen (50 % arvioi melko huonoksi) ja tiestö (50 % arvioi keskinkertaiseksi tai melko huonoksi). Yrittäjien tuottamia palveluita 75 % vastaajista piti keskinkertaisina.

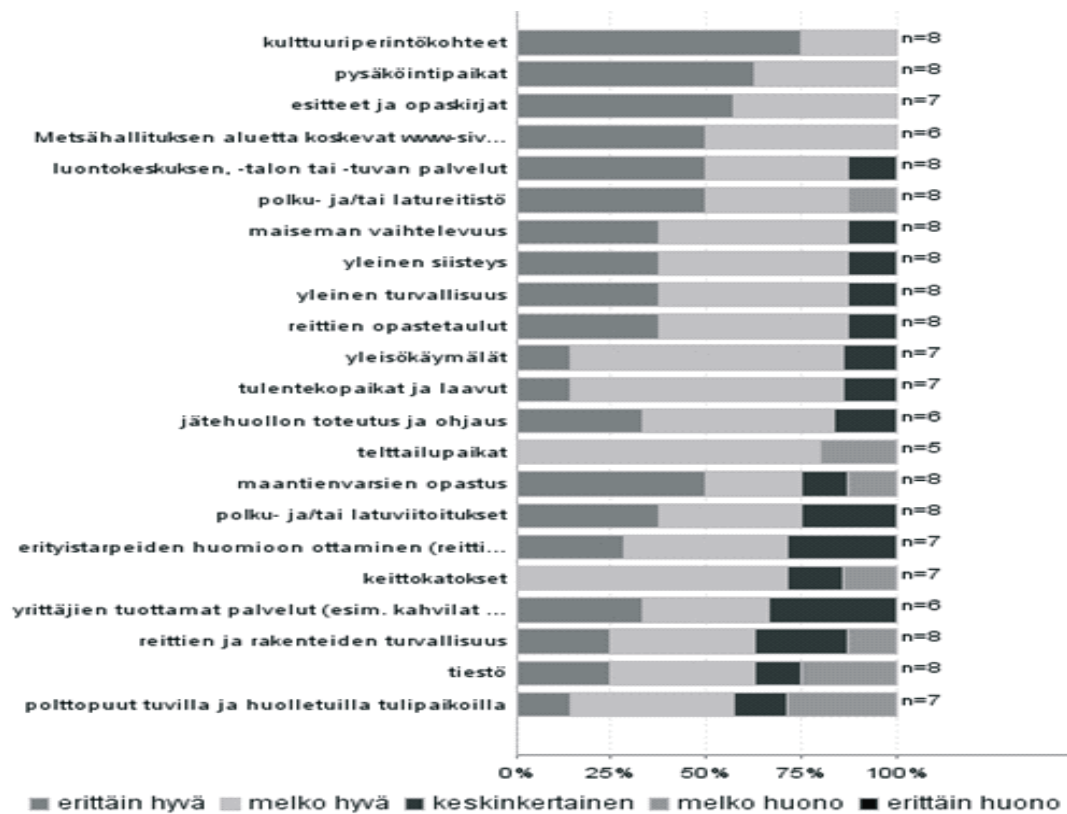
Helvetinjärvellä kaikki pitivät maiseman vaihtelevuutta erittäin hyvänä. Myös yleisen siisteyden 100 % vastaajista arvioi joko melko hyväksi tai erittäin hyväksi. Yleisen turvallisuuden 84 % vastaajista arvioi melko hyväksi tai erittäin hyväksi, mutta 17 % myös melko huonoksi. Reittien ja rakenteiden turvallisuus sai huonoimmat arvostukset. Puolet vastaajista arvioi reittien ja rakenteiden turvallisuuden keskinkertaiseksi tai melko huonoksi ja puolet melko hyväksi tai erittäin hyväksi.

Taulukko 32. Seitsemisen kansallispuiston palveluiden käyttö ja laadun arviointi.

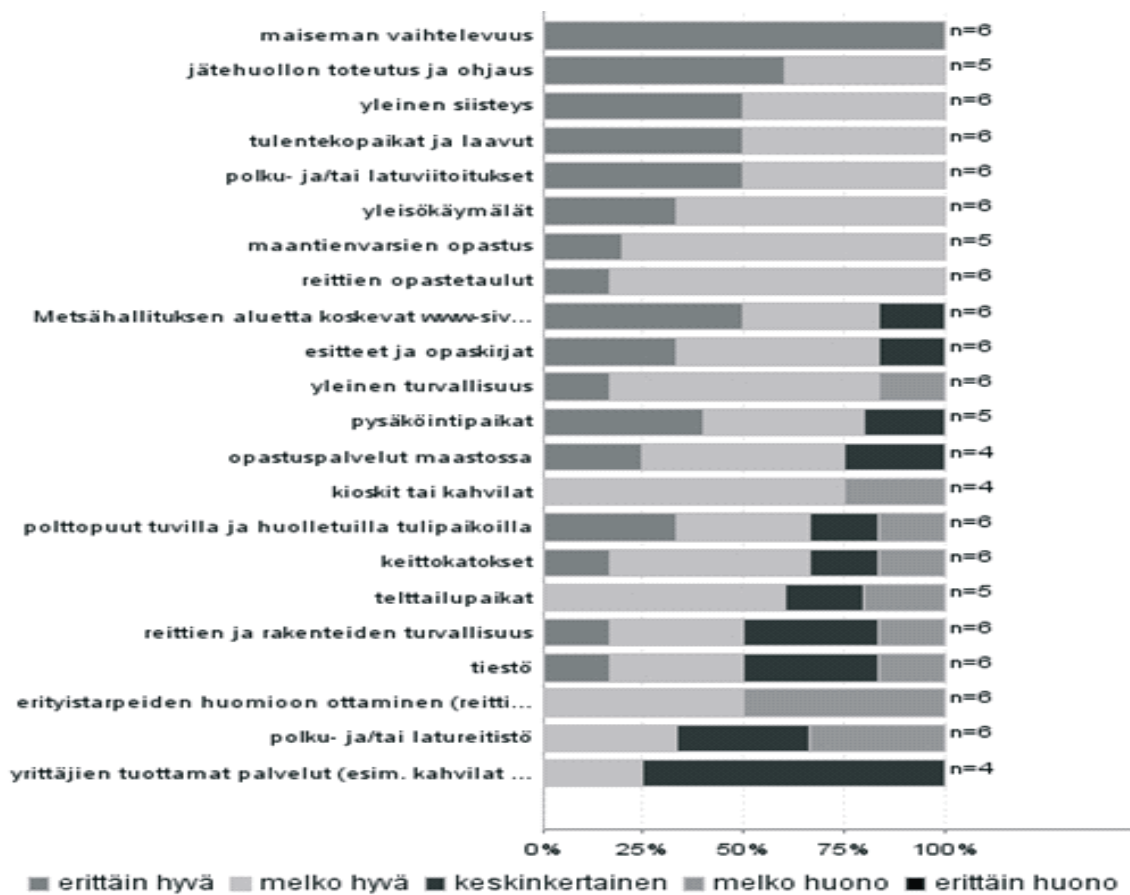
Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käytetty n
			erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
	n	%							
Pysäköintipaikat	8	100	0	0	0	38	63	4,6	0
Tiestö	8	100	0	25	13	38	25	3,6	0
Reittien opastetaulut	8	100	0	0	13	50	38	4,2	0
Polku- ja/tai latureitistö	8	100	0	13	0	38	50	4,2	0
Polku- ja/tai latuviitoitukset	8	100	0	0	25	38	38	4,1	0
Tulentekopaikat ja laavut	7	88	0	0	14	71	14	4,0	1
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulpakoilla	7	88	0	29	14	43	14	3,4	1
Yleisökäymälät	7	88	0	0	14	71	14	4,0	1
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	6	75	0	0	17	50	33	4,2	2
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	7	88	0	0	29	43	29	4,0	1
Telttailupaikat	5	62	0	20	0	80	0	3,6	3
Keittokatokset	7	88	0	14	14	71	0	3,6	1
Esitteet ja opaskirjat	7	88	0	0	0	43	57	4,6	1
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi ja www.metsa.fi)	6	75	0	0	0	50	50	4,5	2
Luontokeskuksen, -talon tai -tuvan palvelut	8	100	0	0	13	38	50	4,4	0
Maantienvarsien opastus	8	100	0	13	13	25	50	4,1	0
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmopalvelut)	6	75	0	0	33	33	33	4,0	1
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	8	100	0	13	25	38	25	3,8	0
Yleinen turvallisuus	8	100	0	0	13	50	38	4,2	0
Yleinen siisteys	8	100	0	0	13	50	38	4,2	0
Maiseman vaihtelevuus	8	100	0	0	13	50	38	4,2	0
Kulttuuriperintökohteet	8	100	0	0	0	25	75	4,8	0
Vastanneita yhteensä	8								

Taulukko 33. Helvetinjärven kansallispuiston palveluiden käyttö ja laadun arviointi.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käytänyt n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Pysäköintipaikat	5	83	0	0	20	40	40	4,2	1
Tiestö	6	100	0	17	33	33	17	3,5	0
Reittien opastetaulut	6	100	0	0	0	83	17	4,2	0
Polku- ja/tai latureitistö	6	100	0	33	33	33	0	3,0	0
Polku- ja/tai latuviitoitukset	6	100	0	0	0	50	50	4,5	0
Tulentekopaikat ja laavut	6	100	0	0	0	50	50	4,5	0
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	6	100	0	17	17	33	33	3,8	0
Yleisökäymälät	6	100	0	0	0	67	33	4,3	0
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	5	83	0	0	0	40	60	4,6	1
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	6	100	0	50	0	50	0	3,0	0
Telttailupaikat	5	83	0	20	20	60	0	3,4	1
Keittokatokset	6	100	0	17	17	50	17	3,7	0
Esitteet ja opaskirjat	6	100	0	0	17	50	33	4,2	0
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi ja www.metsa.fi)	6	100	0	0	17	33	50	4,3	0
Opastuspalvelut maastossa	4	67	0	0	25	50	25	4,0	2
Kioskit tai kahvilat	4	67	0	25	0	75	0	3,5	2
Maantienvarsien opastus	5	83	0	0	0	80	20	4,2	1
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	4	67	0	0	75	25	0	3,2	1
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	6	100	0	17	33	33	17	3,5	0
Yleinen turvallisuus	6	100	0	17	0	67	17	3,8	0
Yleinen siisteys	6	100	0	0	0	50	50	4,5	0
Maiseman vaihtelevuus	6	100	0	0	0	0	100	5,0	0
Vastanneita yhteensä	6								

Kuva 5. Seitsemisen palveluiden ja rakenteiden laadun arviointi.

Kuva 6. Helvetinjärven palveluiden ja rakenteiden laadun arviointi.

Sekä Seitsemisen että Helvetinjärven palveluiden ja rakenteiden määrään oltiin melko tyytyväisiä (taulukot 34 ja 35 ja kuvat 7 ja 8). Mikäli yritykset olivat jossain määrin tyytymättömiä palveluiden ja rakenteiden määrään, se tarkoitti, että he kokivat määrän liian pieneksi ja halusivat lisää palveluita tai rakenteita. Seitsemisessä etenkin keittokatoksia (43 %), yrittäjien tuottamia palveluita (33 %), reittien opastetauluja (25 %) ja polku- tai latuviitoituksia pidettiin määrältään liian pieninä. Helvetinjärvellä esille nousivat myös keittokatokset (50 %) sekä erityistarpeiden huomioon ottaminen (33 %), yrittäjien tuottamat palvelut (25 %) ja pysäköintipaikat (20 %), joiden määrän osa vastaajista koki liian pieneksi.

Tyytyväisyyttä alueen palvelujen ja rakenteiden määrään kokonaisuudessaan kysyttiin vielä erikseen (taulukot 36 ja 37). Yritykset olivat melko tyytyväisiä palvelujen ja rakenteiden kokonaisu-määrään sekä Seitsemisessä että Helvetinjärvellä. Seitsemisen yrittäjistä kaksi (25 %) oli erittäin tyytyväisiä, kolme (63 %) melko tyytyväisiä ja yksi melko tyytymätön. Helvetinjärven yrittäjistä viisi kuudesta oli melko tyytyväisiä ja yksi melko tyytymätön.

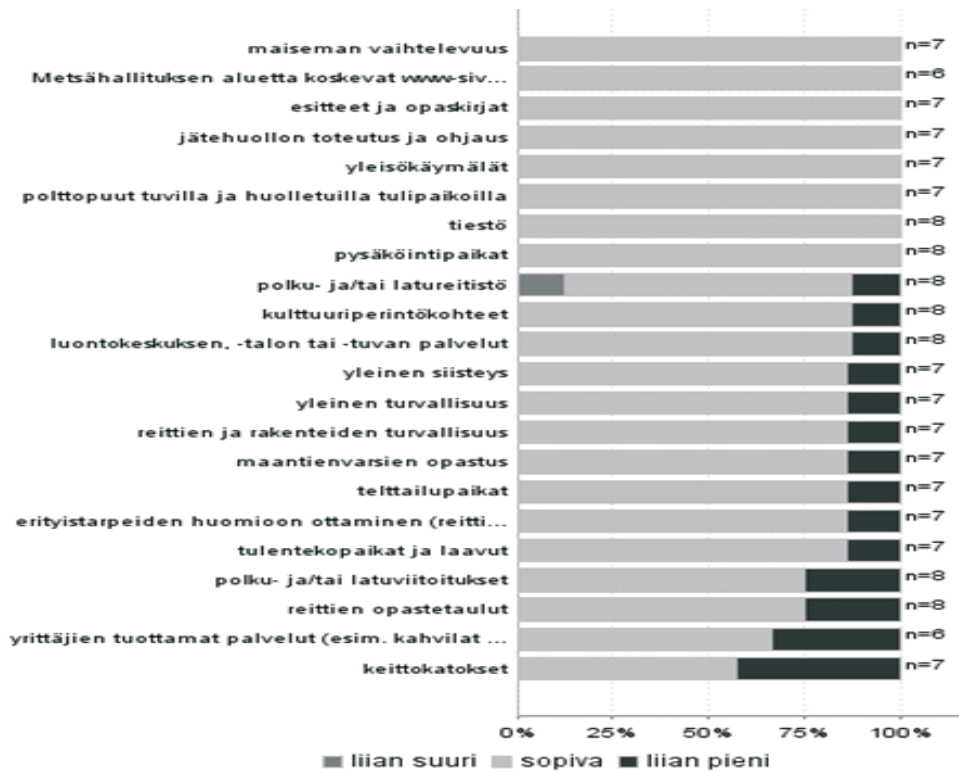
Taulukko 34. Seitsemisen palveluiden ja rakenteiden määrän arviointi.

Palvelu tai rakenne	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %			Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	liian pieni	sopiva	liian suuri		
Pysäköintipaikat	8	100	0	100	0	2,00	0,00
Tiestö	8	100	0	100	0	2,00	0,00
Reittien opastetaulut	8	100	25	75	0	1,75	0,46
Polku- ja/tai latureitistö	8	100	13	75	13	2,00	0,53
Polku- ja/tai latuviitoitukset	8	100	25	75	0	1,75	0,46
Tulentekopaikat ja laavut	7	88	14	86	0	1,86	0,38
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	7	88	0	100	0	2,00	0,00
Yleisökäymälät	7	88	0	100	0	2,00	0,00
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	7	88	0	100	0	2,00	0,00
Erylystarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	7	88	14	86	0	1,86	0,38
Telttailupaikat	7	88	14	86	0	1,86	0,38
Keittokatokset	7	88	43	57	0	1,57	0,53
Esitteet ja opaskirjat	7	88	0	100	0	2,00	0,00
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi ja www.metsa.fi)	6	75	0	100	0	2,00	0,00
Luontokeskuksen, -talon tai -tuvan palvelut	8	100	13	88	0	1,88	0,35
Maantienvarsien opastus	7	88	14	86	0	1,86	0,38
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	6	75	33	67	0	1,67	0,52
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	7	88	14	86	0	1,86	0,38
Yleinen turvallisuus	7	88	14	86	0	1,86	0,38
Yleinen siisteys	7	88	14	86	0	1,86	0,38
Maiseman vaihtelevuus	7	88	0	100	0	2,00	0,00
Kulttuuriperintökohteet	8	100	13	88	0	1,88	0,35
Vastanneita yhteensä	8						

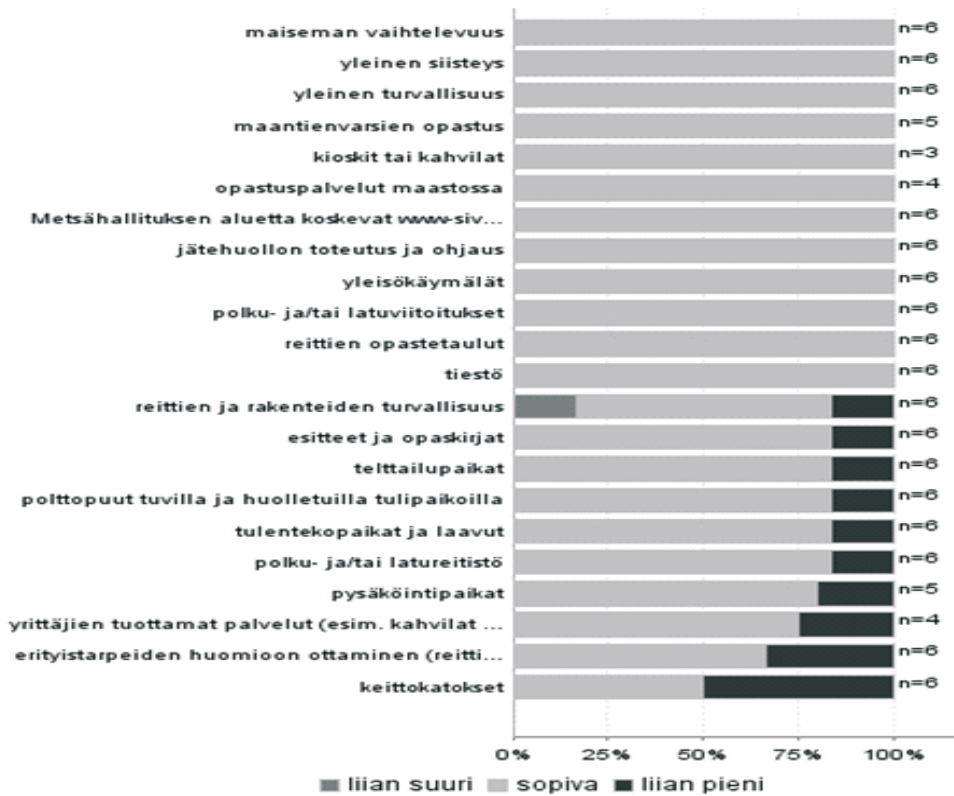

Taulukko 35. Helvetinjärven palveluiden ja rakenteiden määrän arviointi.

Palvelu tai rakenne	Käytännyt ja arvioinut		Arviointi, %			Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	liian pieni	sopiva	liian suuri		
Pysäköintipaikat	5	83	20	80	0	1,80	0,45
Tiestö	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Reittien opastetaulut	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Polku- ja/tai latureitistö	6	100	17	83	0	1,83	0,41
Polku- ja/tai latuviitoitukset	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Tulentekopaikat ja laavut	6	100	17	83	0	1,83	0,41
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	6	100	17	83	0	1,83	0,41
Yleisökäymälät	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Erytistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	6	100	33	67	0	1,67	0,52
Telttailupaikat	6	100	17	83	0	1,83	0,41
Keittokatokset	6	100	50	50	0	1,50	0,55
Esitteet ja opaskirjat	6	100	17	83	0	1,83	0,41
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi ja www.metsa.fi)	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Opastuspalvelut maastossa	4	67	0	100	0	2,00	0,00
Kioskit tai kahvilat	3	50	0	100	0	2,00	0,00
Maantienvarsien opastus	5	83	0	100	0	2,00	0,00
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	4	67	25	75	0	1,75	0,50
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	6	100	17	67	17	2,00	0,63
Yleinen turvallisuus	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Yleinen siisteys	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Maiseman vaihtelevuus	6	100	0	100	0	2,00	0,00
Vastanneita yhteensä	6						

Kuva 7. Seitsemisen palveluiden ja rakenteiden määrän arviointi (n = 8).

Kuva 8. Helvetinjärven palveluiden ja rakenteiden määrän arviointi (n = 6).

Taulukko 36. Yritysten tyytyväisyys Seitsemisen palveluiden ja rakenteiden määrään kokonaisuudessaan.

	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käytänyt n
			erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen		
	n	%							
Tyytyväisyys alueen palveluiden määrään kokonaisuudessaan	8	100	0	13	0	63	25	4,0	0

Taulukko 37. Yritysten tyytyväisyys Helvetinjärven palveluiden ja rakenteiden määrään kokonaisuudessaan.

	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käytänyt n
			erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen		
	n	%							
Tyytyväisyys alueen palveluiden määrään kokonaisuudessaan	6	100	0	17	0	83	0	3,7	0

3.3 Toimintaympäristö ja yhteistyö

3.3.1 Toimintaympäristö

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan matkailualan taloudellista kannattavuutta eri kohteissa (taulukko 38). Positiivisimmin matkailun toimialan taloudellinen kannattavuus nähtiin koko Suomessa. Muita arvioitavia kohtia olivat matkailun toimialan kannattavuus maakunnassa ja kohdealueella sekä omassa yrityksessä. Erittäin hyvänä matkailun kannattavuutta koko maassa piti 17 % vastaajista, melko hyvänä 67 % ja keskinkertaisena 17 %. Maakunnassa ja kohdealueella matkailun kannattavuuden arvioi erittäin hyväksi 6 % vastaajista, melko hyväksi 47 % ja keskinkertaiseksi 47 %. Oman yrityksen taloudellisen kannattavuuden arvioi 5 % vastaajista erittäin hyväksi, 40 % melko hyväksi ja 35 % keskinkertaiseksi. Oman yrityksen taloudellinen kannattavuus oli 15 %:n mielestä melko huono ja 5 %:n mielestä erittäin huono.

Yrityksiä pyydettiin myös pohtimaan matkailualan yritysten toimintaedellytyksiä eri mittakaavoissa (taulukko 39). Myönteisimmin suhtauduttiin toimintaedellytyksiin omassa yrityksessä (keskiarvo asteikolla yhdestä viiteen oli 3,95 eli lähellä melko hyvän tasoa). Seuraavaksi positiivisimmin suhtauduttiin toimintaedellytyksiin yhteistyössä Metsähallituksen kanssa (3,72) ja matkailualan yrittäjyyden toimintaedellytyksiin yleisesti Suomessa (3,68). Annetuista vaihtoehdoista heikoimman arvion saivat yrittäjyyden toimintaedellytykset alueen sijaintikunnassa tai -kunnissa (3,30), jotka 5 % vastaajista arvioi erittäin huonoksi. Muita kohtia kukaan ei arvioinut erittäin huonoksi. Sen sijaan matkailualan yrittäjyyden toimintaedellytykset yleisesti Suomessa arvioi 11 % vastaajista melko huonoksi, yrittäjyyden toimintaedellytykset maakunnallisesti tai seudullisesti 10 % melko huonoksi ja yrittäjyyden toimintaedellytykset alueen sijaintikunnassa tai -kunnissa 10 % melko huonoksi.

Taulukko 38. Yritysten mielipiteet taloudellisesta kannattavuudesta.

Kannattavuus	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Matkailun toimialalla koko maassa	18	90	0	0	17	67	17	4,00	0,59
Matkailun toimialalla maakunnassa ja kohdealueella	17	85	0	0	47	47	6	3,59	0,62
Omassa yrityksessä	20	100	5	15	35	40	5	3,25	0,97

Taulukko 39. Yritysten mielipiteet toimintaympäristöstä vuonna 2006.

Toimintaympäristö	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Matkailualan yrittäjyyden toimintaedellytyksien suhteen yleisesti Suomessa	19	95	0	11	26	47	16	3,68	0,89
Yrittäjyyden toimintaedellytyksien suhteen maakunnallisesti tai seudullisesti	20	100	0	10	45	30	15	3,50	0,89
Yrittäjyyden toimintaedellytyksien suhteen alueen sijaintikunnassa tai -kunnissa	20	100	5	10	45	30	10	3,30	0,98
Alueen yrittäjien keskuudessa	19	95	0	5	37	53	5	3,58	0,69
Yhteistyössä Metsähallituksen kanssa	18	90	0	0	33	61	6	3,72	0,57
Omassa yrityksessä	19	95	0	5	16	58	21	3,95	0,78
Vastanneita yhteensä	20								

3.3.2 Yritysten välinen yhteistyö

Yrityksiltä tiedusteltiin, tekevätkö he yhteistyötä muiden kanssa ja aikovatko he lisätä yhteistyötä. Lisäksi kysyttiin mielipidettä siitä, onko yhteistyön tekeminen hyvä asia yrityksen menestymisen kannalta. Seitsemisen ja Helvetinjärven alueen yritykset tekevät yleisesti ottaen melko vähän yhteistyötä (taulukko 40). Puolet yrityksistä vastasi, että he tekevät melko vähän yhteistyötä, ja 30 % ei tee lainkaan yhteistyötä. Melko paljon yhteistyötä ilmoitti tekevänsä 15 % vastaajista ja keskin-kertaisesti 5 % vastaajista.

Yritykset vastasivat hieman myönteisemmin yhteistyön määrän lisäämiseen kuin tämän hetkisen yhteistyön tekemiseen. Kuitenkin vain 10 % vastaajista ilmoitti, että he todennäköisesti lisäävät yhteistyötä. 45 % suhtautui asiaan avoimesti: he vastasivat, että he ehkä lisäävät yhteistyötä. 10 %:n mukaan oli epätodennäköistä, että he lisääisivät yhteistyötä, ja 35 %:n mukaan yhteistyön lisääminen oli erittäin epätodennäköistä. Noin kolme neljäsosaa (76 %) vastaajista oli sitä mieltä, että yhteistyön tekeminen on joko erittäin hyvä (47 %) tai melko hyvä (29 %) asia, josta on etua yrityksen menestymiselle. 18 % kuitenkin ajatteli, että yhteistyön tekemisellä ei ole juuri merki-

tystä (keskinkertainen) heidän yrityksensä menestymisen kannalta, ja 6 %:n mielestä yhteistyön tekeminen on melko huono asia yrityksen menestymisen kannalta.

Ne (n = 14), jotka tekivät jonkinlaista yhteistyötä alueen muiden yrittäjien kanssa vastasivat kysymykseen, missä asioissa he tekevät yhteistyötä. Eniten yhteistyötä alueen yrittäjien välillä oli ruokailupalveluihin (64 %), majoitukseen (43 %), kalustoon (29 %) ja ohjelmopalveluihin (21 %) liittyen (taulukko 41).

Yritykset ilmoittivat yleisimmäksi yhteistyön muodoksi sen, että yrityksellä on alihankkijoita (taulukko 42). Yhdeksän yritystä ilmoitti, että niillä on keskimäärin kaksi alihankkijaa, joiden määrä yrityksittäin vaihteli kuitenkin yhdestä viiteen. Neljä yritystä ilmoitti toimivansa alihankkijana yhdelle tai kahdelle yritykselle. Vain kaksi yritystä ilmoitti, että niillä on tasavertaisia yhteistyökumppaneita yhdestä neljään yritystä.

Suurin osa yrityksistä (82 %) oli sitä mieltä, että yrittäjätverkoston toiminta ei ollut parantunut eikä huonontunut edellisestä vuodesta (taulukko 43). Kyseiset yrittäjät eivät siis halunneet ottaa asiaan kantaa. 12 % vastaajista koki, että yrittäjätverkoston toiminta oli huonontunut edellisestä vuodesta. 6 %:n mielestä yrittäjätverkoston toiminta oli parantunut jonkin verran edellisestä vuodesta.

Työnjakoa muiden yrittäjien kanssa piti kannattavana 59 % vastaajista. 41 % vastaajista ei ottanut asiaan kantaa. He olivat todennäköisesti niitä, jotka eivät olleet tehneet yhteistyötä toisten yrittäjien kanssa.

Muiden yritysten toiminnan ansiosta erikoistumaan pystyneitä oli lähes neljäsosa kysymykseen vastanneista (24 %). Jonkin verran samaa mieltä asiasta oli 29 % vastaajista ja kantaa ottamattomia 47 % vastaajista.

Taulukko 40. Yritysten yhteistyö muiden yritysten kanssa.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	kpl	%	erittäin paljon	melko paljon	keskinkertaisesti	melko vähän	ei lainkaan		
Tekeekö yritys parhaillaan yhteistyötä	20	100		15	5	50	30	2,05	1,00
Aikooko yritys lisätä yhteistyötä			erittäin todennäköisesti	todennäköisesti	ehkä	epätodennäköisesti	erittäin epätodennäköisesti		
	20	100		10	45	10	35	2,30	1,08
Onko yhteistyön tekeminen eduksi menestymiselle			erittäin hyvä	melko hyvä	keskinkertainen	melko huono	erittäin huono		
	17	85		47	29	18	6	4,18	0,95
Vastanneita yhteensä	20	100							

Taulukko 41. Yritysten yhteistyöalat muiden yrittäjien kanssa.

Yhteistyöala	kpl	%
Markkinointi	1	7
Myynti	1	7
Kalusto	4	29
Tapahtumat	1	7
Tuotteet	2	14
Tuotekehitys	1	7
Majoituspalvelut	6	43
Ruokailupalvelut	9	64
Ohjelmapalvelut	3	21
Kuljetuspalvelut	2	14
Vastanneita yhteensä	14	

Taulukko 42. Yritysten yhteistyön tyyppi.

Yhteistyön tyyppi	n	Summa	Keskiarvo	Keskihajonta	Prosenttipisteet				
					Min	25 %	Med	75 %	Max
Yrityksellä on alihankkijoita	9	18	2,00	1,58	1	1	1	3	5
Yrityksellä on yhteistyökumppaneita	2	5	2,50	2,12	1	1	4	4	4
Yritys toimii alihankkijana	4	5	1,25	0,50	1	1	1	1	2
Vastanneita yhteensä	12	28	1,87	1,41	1	1	1	3	5

Taulukko 43. Yritysten mielipiteitä yhteistyön onnistumisesta muiden yritysten kanssa.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	täysin eri mieltä	jonkin verran eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jonkin verran samaa	täysin samaa mieltä		
Yrittäjätverkoston toiminta parani edellisestä vuodesta	17	100	12	0	82	6	0	2,82	0,73
Työnjako muiden yrittäjien kanssa oli kannattavaa	17	100	0	0	41	41	18	3,76	0,75
Yrityksemme pystyi erikoistumaan alueen palveluketjussa, koska toiset yrittäjät osaavat hoitaa tehtävänsä osaltaan riittävän hyvin	17	100	0	0	47	29	24	3,76	0,83
Vastanneita yhteensä	17								

3.3.3 Yritysten ja Metsähallituksen välinen yhteistyö

Taulukossa 44 on esitetty yritysten ja Metsähallituksen välistä yhteistyötä eri asioihin liittyen, asteikko on yhdestä viiteen. Yleisesti ottaen Metsähallituksen ja yritysten välillä on hyvin vähän yhteistyötä. Tulosten keskiarvojen perusteella yhteistyötä on eniten alueen käyttöön liittyvissä sopimuksissa (2,42), alueen ja palveluiden markkinoimisessa (2,29), Metsähallituksen palvelurakenteiden käytössä (2,24), alueen muissa palveluissa (2,10) ja alueen käyttöön liittyvissä luvissa (2,05). Silti edellä luetelluissa asioissakin yhteistyötä tehdään vain melko vähän tai keskin kertaisesti. Yritysten ja Metsähallituksen välillä yhteistyötä ei tehty lainkaan maa-aineksen myynnin ja oston (1,0), tonttikauppojen ja vuokrauksen (1,0), hakkuiden suunnittelun (1,0) ja puun oston ja myynnin (1,0) osalta. Yrityksiltä ei tiedusteltu yhteistyöstä luontokeskuksen kanssa.

Yritysten tyytyväisyys Metsähallituksen kanssa tehtyyn yhteistyöhön on esitetty taulukossa 45. Kysymyksen eri kohtiin vastasivat ne yritykset, jotka olivat tehneet edes vähän yhteistyötä kyseisiin asioihin liittyen. Tyytyväisimpiä oltiin alueen käytön suunnitteluun (4,0), alueen käyttöön liittyviin sopimuksiin ja lupiin, jotka molemmat saivat keskiarvoksi 3,9, Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttöön (3,9) ja alueen muihin palveluihin (3,8). Tyytymättömmimpiä oltiin matkailun ohjelmapalveluihin (2,8) ja alueen ja palveluiden markkinoimiseen (3,1).

Taulukko 44. Yhteistyön määrä yritysten ja Metsähallituksen välillä.

Yhteistyöala	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskin kertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alueen käyttöön liittyvät sopimukset	19	90	32	11	47	5	5	2,42	1,17
Alueen käyttöön liittyvät luvat	20	95	55	5	25	10	5	2,05	1,32
Alueen ja palveluiden markkinoiminen	21	100	33	29	19	14	5	2,29	1,23
Alueen käytön suunnittelu	21	100	81	5	5	10	0	1,43	0,98
Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	21	100	33	19	38	10	0	2,24	1,04
Maa-aineksen myynti/osto	21	100	100	0	0	0	0	1,00	0,00
Tonttikaupat ja vuokraus	21	100	100	0	0	0	0	1,00	0,00
Matkailun ohjelmapalvelut	19	90	79	5	16	0	0	1,37	0,76
Hakkuiden suunnittelu	21	100	100	0	0	0	0	1,00	0,00
Puun osto/myynti	21	100	100	0	0	0	0	1,00	0,00
Alueen muut palvelut	21	100	43	10	43	5	0	2,10	1,04
Muu	3	14	67	0	0	33	0	2,00	1,73
Vastanneita yhteensä	21								

Taulukko 45. Yritysten tyytyväisyys yhteistyöhön Metsähallituksen kanssa.

Yhteistyöala	Tehnyt yht. ja arv.		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei yhteistyötä n
			erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen		
	n	%							
Alueen käyttöön liittyvät sopimukset	11	52	9	0	18	36	36	3,9	10
Alueen käyttöön liittyvät luvat	10	48	0	10	30	20	40	3,9	11
Alueen ja palveluiden markkinoiminen	12	57	8	17	42	25	8	3,1	9
Alueen käytön suunnittelu	5	24	0	0	0	100	0	4,0	16
Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	14	67	0	0	21	64	14	3,9	7
Maa-aineksen myynti/osto	0	0	0	0	0	0	0		21
Tonttikaupat ja vuokraus	0	0	0	0	0	0	0		21
Matkailun ohjelmapalvelut	4	19	0	25	75	0	0	2,8	15
Hakkuiden suunnittelu	0	0	0	0	0	0	0		21
Puun osto/myynti	0	0	0	0	0	0	0		21
Alueen muut palvelut	12	57	8	0	25	42	25	3,8	9
Muu	1	5	0	0	0	0	100	5,0	3
Vastanneita yhteensä	21								

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan Metsähallituksen toimintaa Seitsemisessä ja Helvetinjärvellä asteikolla yhdestä viiteen, jossa 1 on erittäin huono ja 5 on erittäin hyvä (taulukot 46 ja 47). Seitsemisessä parhaimmat arvosanat saivat Metsähallituksen Seitsemisen alueen verkkosivujen hyödyllisyys (4,67), opastusaineiston laatu ja saatavuus (4,42), Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa (4,25) ja palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (4,23). Kyseisissä kohdissa 93–100 % vastaajista arvioi toiminnan joko melko hyväksi tai erittäin hyväksi. Huonoimmat arvosanat saivat erityisryhmien palvelut (3,36) ja rakenteiden ja reittien turvallisuus (3,42), jotka 54 % ja 50 % vastaajista oli arvioinut melko huonoiksi tai keskinkertaisiksi. Melko huonoja arvosanoja annettiin hyvin vähän ja erittäin huonoja arvosanoja ei ollenkaan.

Helvetinjärvellä parhaimmat arvosanat saivat Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa (4,67), Metsähallituksen Helvetinjärven alueen verkkosivujen hyödyllisyys (4,50), jätehuolto (4,29) ja opastusaineiston laatu ja saatavuus (4,25). Huonoimmat arvosanat saivat erityisryhmien palvelut (2,50) ja palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (3,43). Kaikki vastaajat arvioivat erityisryhmien palvelut joko keskinkertaisiksi tai melko huonoiksi. Palvelurakenteita alueen sisääntuloväylillä oli arvioitu ainoana kohtana myös erittäin huonoiksi.

Metsähallituksen toiminnan keskiarvo Seitsemisessä oli 3,99 ja Helvetinjärvellä 3,87. Kummassakin kansallispuistossa Metsähallituksen toiminta siis arvioitiin lähelle melko hyvän tasoa.

Taulukko 46. Yritysten arvio Metsähallituksen toiminnasta Seitsemisen kansallispuistossa.

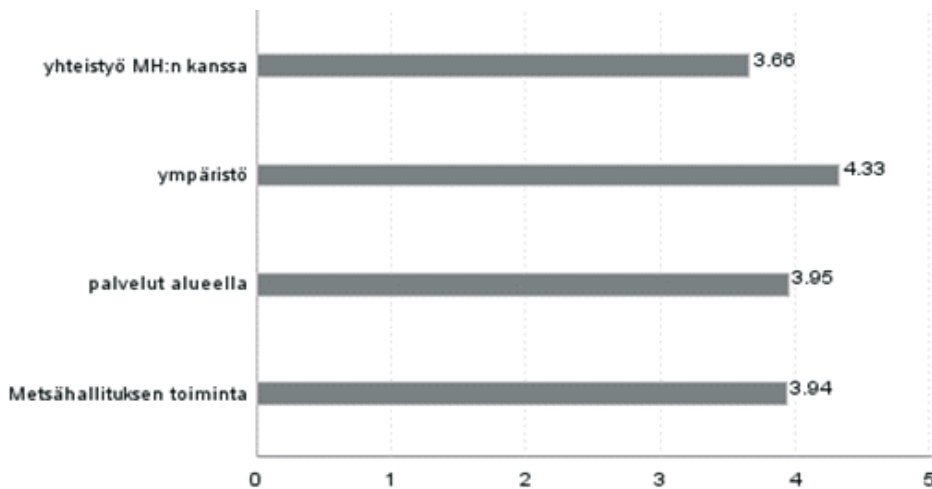
Palvelu	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käytännyt
			erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
	n	%						n	
Palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (pysäköinti- ja rantautumispaikat jne.)	13	100	0	0	8	62	31	4,23	0
Palvelurakenteet maastossa (tulentekopaikat, polut, ladut, laiturit, sillat, puukatokset, käymälät jne.)	13	100	0	8	8	77	8	3,85	0
Rakenteiden ja reittien turvallisuus	12	92	0	8	42	50	0	3,42	1
Maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	12	92	0	0	8	75	17	4,08	1
Polttopuuhuolto	11	85	0	18	18	36	27	3,73	2
Jätehuolto (käymälät, jätepiestet, yleinen siisteys)	10	77	0	0	10	70	20	4,10	3
Erityisryhmien palvelut (esim. liikuntaesteiset)	11	85	0	18	36	36	9	3,36	2
Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	12	92	0	0	8	58	33	4,25	1
Opastusaineiston laatu ja saatavuus (MH:n esitteet ja muu aineisto)	12	92	0	0	0	58	42	4,42	1
Metsähallituksen kyseisen alueen www-sivujen hyödyllisyys	9	69	0	0	0	33	67	4,67	4
Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatu-järjestelmäkoulutus	3	23	0	0	33	67	0	3,67	10
Vastanneita yhteensä	13								
Aluekohtainen ka								3,99	
Vertailukelpoinen ka								3,99	

Taulukko 47. Yritysten arvio Metsähallituksen toiminnasta Helvetinjärven kansallispuistossa.

Palvelu	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käytännyt
			erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
	n	%						n	
Palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (pysäköinti- ja rantautumispaikat jne.)	7	88	14	0	14	71	0	3,43	1
Palvelurakenteet maastossa (tulentekopaikat, polut, ladut, laiturit, sillat, puukatokset, käymälät jne.)	8	100	0	0	50	50	0	3,50	0
Rakenteiden ja reittien turvallisuus	8	100	0	25	25	25	25	3,50	0
Maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	8	100	0	12	0	50	38	4,12	0
Polttopuuhuolto	8	100	0	0	25	38	38	4,12	0
Jätehuolto (käymälät, jätepiestet, yleinen siisteys)	7	88	0	0	0	71	29	4,29	1
Erityisryhmien palvelut (esim. liikuntaesteiset)	6	75	0	50	50	0	0	2,50	2
Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	6	75	0	0	0	33	67	4,67	2
opastusaineiston laatu ja saatavuus (MH:n esitteet ja muu aineisto)	8	100	0	0	38	0	62	4,25	0
Metsähallituksen kyseisen alueen www-sivujen hyödyllisyys	6	75	0	0	17	17	67	4,50	2
Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatu-järjestelmäkoulutus	4	50	0	25	25	25	25	3,50	4
Muu	0	0	0	0	0	0	0		1
Vastanneita yhteensä	8								
Aluekohtainen ka								3,87	
Vertailukelpoinen ka								3,87	

3.4 Asiakastyytyväisyys

Metsähallituksen toimintaa ja palvelurakenteita kuvaavien kysymysten vastaukset voidaan luokitella asiakastyytyväisyyden osatekijöihin. Taulukko kysymysvaihtoehtojen jakautumisesta eri osatekijöihin löytyy liitteestä 1. Kuvassa 9 ovat asiakastyytyväisyyden osa-alueittaiset yhteiset keskiarvot Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistoissa. Näiden perusteella laskettu valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi on Seitsemisessä ja Helvetinjärvellä 3,94 eli melko hyvä. Osa-alueista ympäristö sai korkeimman arvosanan 4,33. Palvelut alueella (3,95) ja Metsähallituksen toiminta (3,94) saivat lähes yhtä hyvät arvosanat keskenään. Yhteistyö Metsähallituksen kanssa sai heikoimman arvosanan: 3,66. Kaikki osa-alueet ylsivät kuitenkin yli 3,50 eli lähemmäksi melko hyvää kuin keskinkertaista.

Kuva 9. Asiakastyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä)..

3.5 Kestävä luontomatkailu

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan Metsähallituksen kestävä luontomatkailun periaatteita. Yritykset suhtautuivat periaatteisiin hyvin positiivisesti (taulukko 48). Kaikki vastaajat arvioivat periaatteet melkein yksinomaan melko hyväksi tai erittäin hyväksi. Vain niiden toteuttamiskelpoisuus oli 10 %:n mielestä keskinkertaista.

Lisäksi yrityksiä pyydettiin arvioimaan kestävä luontomatkailun periaatteiden (liite 3) toteutumisesta toiminnassa. Kestävä luontomatkailun periaatteiden toteutuminen arvioitiin molemmin puolin melko hyvän tason (taulukko 49). Etenkin yrityksen ja sen asiakkaiden (95 %) koettiin toteuttavan kestävä luontomatkailua erittäin hyvin tai melko hyvin. Huonoimman arvostelun sai yritysverkosto (3,67), mutta eniten hajontaa osui Metsähallituksen kohdalle, jonka onnistumisen kolmasosa arvioi olevan keskinkertaista, puolet melko hyvää ja 17 % erittäin hyvää. Yksikään vastaajista ei arvioinut minkään tahon toteuttaneen periaatteita melko huonosti tai erittäin huonosti.

Taulukko 48. Metsähallituksen kestävän luontomatkailun periaatteiden arviointi.

Kestävän luontomatkailun periaatteiden	Vastaneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
	n	%							
Hyväksyttävyyys	21	100				33	67	4,67	0,48
Soveltuvuus yrityksen toimintaan	21	100				29	71	4,71	0,46
Toteuttamiskelpoisuus	21	100			10	57	33	4,24	0,62
Selkeys ja ymmärrettävyys	21	100				33	67	4,67	0,48

Taulukko 49. Onnistuminen kestävän luontomatkailun periaatteiden toteuttamisessa.

Taho	Vastaneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin huono	melko huono	keskin-kertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
	n	%							
Yritys ja sen asiakkaat	19	100			5	84	11	4,05	0,40
Yrityksen sidosryhmät	16	84			19	81		3,81	0,40
Yritysverkosto	15	79			40	53	7	3,67	0,62
Metsähallitus	18	95			33	50	17	3,83	0,71

3.6 Tulevaisuus

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan tulevaisuuden näkymiä sekä oman toiminnan että alueen matkailun osalta. Yritysten vastaukset oman toiminnan kasvusta vaihtelivat selvästi, kun taas henkilöstömäärän ajateltiin joko pysyvän entisellään tai kasvavan (taulukko 50). 10 % vastaajista arvioi yrityksen toiminnan kasvavan merkittävästi tulevaisuudessa, samoin 10 % arvioi yrityksen toiminnan supistuvan merkittävästi. 38 % vastaajista arvioi, että toiminta kasvaa jonkin verran, ja 38 %:n mukaan toiminta pysyisi entisellään. Yritysten henkilöstömäärän kasvu arvioitiin pienemmäksi kuin toiminnan kasvu: neljäsosa yrityksistä arvioi henkilöstömääränsä kasvavan jonkin verran, ja kolme neljäsosaa arvioi sen pysyvän ennallaan. Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen matkailun kasvamiseen suhtauduttiin hyvin myönteisesti. Yli puolet (57 %) arvioi, että alueiden matkailu kasvaa jonkin verran, 14 %:n mukaan merkittävästi. 29 % vastaajista ajatteli, että alueiden matkailu pysyisi entisellään. Kukaan ei ollut sitä mieltä, että alueiden matkailu olisi vähenemässä.

Yritykset arvioivat asiakaskuntansa kansainvälistyvän selvästi verrattuna nykytilanteeseen (taulukko 51, vrt. taulukko 6 s. 17). Ulkomaalaisten määrän arvioidaan kasvavan tulevaisuudessa 8 prosenttiyksikköä (vrt. taulukko 6 s. 17). Myös yritysasiakkaiden prosentuaalisen määrän uskotaan kasvavan kolmella prosenttiyksiköllä.

Lähes puolet yrityksistä (46 %) ajattelee, että Seitsemisen merkitsee heidän yritystoiminnalle tulevaisuudessa melko paljon tai erittäin paljon (taulukko 52). 23 % arvioi alueen merkityksen olevan keskinkertaista, ja 31 % arvioi alueen merkitystä melko vähäiseksi. Seitsemisen merkitys yrityksille siis kasvaa nykytilanteeseen verrattuna. Nykytilanteen mukaan 50 % vastasi, että Seitsemisellä on heille melko vähän merkitystä, kun taas tulevaisuudessa Seitsemisellä olisi melko vähän merkitystä enää 31 %:lle. Nykytilanteessa yksikään vastaaja ei pitänyt Seitsemistä melko paljon merkityksellisenä, kun taas tulevaisuudessa 23 %:n mielestä Seitsemisellä olisi heille melko paljon merkitystä (vrt. taulukko 17 s. 21).

Helvetinjärven merkitys yrityksille tulevaisuudessa lisääntyy vielä selvemmin kuin Seitsemisen merkitys. Toki luvuissa tulee muistaa, että Helvetinjärven yritystutkimukseen vastanneita oli vähemmän kuin Seitsemisen yritystutkimukseen vastanneita, minkä vuoksi Helvetinjärvellä yhdellä vastaajalla on yksinään suurempi prosentuaalinen osuus kuin Seitsemisessä. 63 % yrityksistä on sitä mieltä, että Helvetinjärvi merkitsee heidän yritykselle melko paljon tai erittäin paljon tulevaisuudessa (taulukko 53). 13 % arvioi alueen merkityksen olevan keskinkertaista ja 25 % melko vähäistä. Kun vertaillaan nykytilannetta ja tulevaisuuden arvioita, selvin ero voidaan huomata melko vähän -väittämän kohdalla. Nykytilanteen mukaan Helvetinjärvellä on melko vähän merkitystä 50 %:lle, kun taas tulevaisuudessa Helvetinjärvellä olisi melko vähän merkitystä enää 25 %:lle. Sen sijaan nykytilanteen mukaan Helvetinjärvellä on melko paljon tai erittäin paljon merkitystä 34 %:lle ja tulevaisuudessa selvästi enemmän (63 %), erittäin paljon merkitystä jopa 38 %:lle vastaajista (vrt. taulukko 18 s. 21).

Taulukko 50. Tulevaisuuden näkymät ja muutokset toiminnan laajuudessa.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	supistuu merkittävästi	supistuu jonkin verran	pysyy entisellään	kasvaa jonkin verran	kasvaa merkittävästi		
Yrityksen toiminta	21	100	10	5	38	38	10	3,33	1,06
Yrityksen henkilöstömäärä	20	95			75	25		3,25	0,44
Alueen matkailu	21	100			29	57	14	3,86	0,65

Taulukko 51. Yritysten arvio asiakaskunnan koostumuksesta tulevaisuudessa (n = 21).

Yritysten asiakkaista tulevaisuudessa	%
Suomalaisia	85
Ulkomaalaisia	14
Yksityisasiakkaita	59
Yrityisasiakkaita	40

Taulukko 52. Seitsemisen merkitys yrityksille tulevaisuudessa.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskinkertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alue merkitsee yrityksille tulevaisuudessa	13	100		31	23	23	23	3,38	1,19

Taulukko 53. Helvetinjärven merkitys yrityksille tulevaisuudessa.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskinkertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alue merkitsee yrityksille tulevaisuudessa	8	100		25	13	25	38	3,75	1,28

3.7 Toiveita ja terveisiä Metsähallitukselle

Vapaamuotoisessa palautteessa kysyttiin yritysten toiveita kansallispuistojen kehittämiseksi seuraavan kahden vuoden ajalle, jotta ne vastaisivat paremmin yritysten tarpeita. Lisäksi kysyttiin turvallisuuteen liittyviä kehittämissuhteita sekä muita toiveita Metsähallitukselle. Yrityksillä oli monenlaisia ehdotuksia puistojen teiden ja pysäköintipaikkojen sekä reittien ja taukopaikkojen parantamiseksi. Osa palautteista kohdistui myös puistojen ulkopuolisiin alueisiin, mm. toiveet teiden parantamisesta. Palautteet tullaan ottamaan huomioon puistojen kehittämisessä. Seuraavassa esitellään osa saadusta palautteesta.

Seitsemisen kansallispuistoa koskevat toiveet:

- Pitkäjärvi–Jauli-tie henkilöautojen ja pyöräilijöiden käyttöön
- Kirkas-Soljasen tien kunnan parantaminen sekä tien auraaminen talvella
- Laavu tai nuotiopaikka Hirviharjuun
- Kirkas-Soljaselle parempi keittokatos sekä laiturijä ja penkki
- Liesjärven/Kettulammen alueelle käymälä
- Kirkkaanlamminkankaalle lintutorni
- Lieslammen huonokuntoisen sillan korjaaminen
- Latureitti luontokeskukselta Koveroon Seitsemisharjun länsipuolelta
- Latureitistön kehittäminen puiston eteläosassa, mm. Hirviharju–Kovero-välillä
- Latu- ja polkuverkoston kehittäminen puiston ulkopuolella

Helvetinjärven kansallispuistoa koskevat toiveet:

- Kankimäkeen johtava tie liian kapea
- Kankimäen pysäköintipaikka suuremmaksi ja lisää opastekylttejä alueelle
- Tielle 66 paremmat tienvarsioasteet
- Helvetinjärven Ruokeharjulle näkötorni
- Levähdyspaikka Kankimäen ja Kolun välille
- Kolulle lisää tulentekopaikkoja
- Vedettävät vessat ja kahvittelupaikka Kankimäkeen kioskin eteen
- Oppaalle mökki
- Hiedan maja jälleen käyttöön
- Ympyräreitti tai -reititejä. Lisäreitti Kankimäeltä Kolulle
- Mahdollisuus päästä Helvetinkolulle myös lastenrattailla ja pyörätuolilla
- Helvetinjärven kiipeily- ja laskeutumiskaikalle turvarakenteita
- Kankimäki–Kolu-polku turvaton erityisesti alkuosuudeltaan

Muut toiveet ja kehittämissuhteet, jotka koskivat koko aluetta tai joita ei oltu eritelty erikseen kumpaankaan puistoon:

- Yrittäjille omat varauslaavut ja keittopaikat
- Märkien polttopuiden tilalle kuivia
- Telttapaikkojen kehittäminen, mm. lisää ohjeistusta
- Huonokuntoisten pitkospuiden uusiminen
- Yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kesken, mm. tuotteistamisessa ja markkinoinnissa
- Matkailunäkökulman lisääminen
- Ulkomaalaisia kävijöitä lisää Pirkkalan lentokentän (ja Ryanairin) kautta
- Nuorisotyön näkökulman huomioiminen toiminnassa

Osa yrittäjien toivomista palvelurakenteiden parantamisehdotuksista on jo toteutunut tai toteutussa. Seitsemisessä Soljasten alueelle rakennettiin vuoden 2007 aikana liikuntaesteisille soveltuva luontopolku ja keittokatos. Helvetinjärvellä Kankimäen ja Helvetinkolun välille valmistuu rengasreitti vuoden 2008 aikana.

4 Yhteenveto ja johtopäätökset

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yritystutkimuksessa haastateltiin 16 eri yritystä ja yhdistystä, mutta haastatteluja tehtiin kaiken kaikkiaan 21, koska viisi yritystä toimii sekä Seitsemisessä että Helvetinjärvellä. Tulokset-luvussa aineisto esiteltiin kuitenkin kokonaisuutena, ikään kuin kaikki 21 haastattelua olisivat olleet eri yritysten tai yhdistysten antamia. Vain aluekohtaisten kysymysten osalta Seitsemistä ja Helvetinjärveä käsiteltiin erikseen. Seitsemistä oli käyttänyt liiketoiminnassaan 8 (62 %) toimijaa ja Helvetinjärveä 6 (75 %) toimijaa.

Noin kolme neljäsosaa (76 %) haastatelluista yrityksistä ja yhdistyksistä ilmoitti toimivansa laajasti: niiden toimialue oli koko Suomi. Se, että niin moni sanoi toimivansa koko Suomessa, johtuu oletettavasti siitä, että asiakkaat tulevat eri puolilta Suomea. Toisaalta taas elämysmatkailuyritykset voivat harjoittaa toimintaansa ympäri Suomen. 28,6 % sanoi, että Kuru kuuluu heidän toimialueeseensa, ja 19 %:n mukaan Ikaalinen on heidän toimialueettaan. On ymmärrettävää, että lähes kolmasosa ilmoitti Kurun ja noin viidesosa Ikaalisen toimialueeseen, koska Seitsemisen sijaitsee molempien alueilla. Lähes kaikki yritykset toimivat usealla toimialalla. Yrityksistä 52 % ilmoitti päätoimialakseen majoituspalvelut tai virkistys- ja viihdepalvelut. 43 %:lla yrityksistä päätoimiala oli matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalvelut tai kulttuuripalvelut.

Yrityksillä oli viimeisten 12 kuukauden aikana yhteensä noin 667 000 asiakasta. Heistä yli 1 500 oli käyttänyt Seitsemisen tai Helvetinjärven kansallispuistoa. Kun verrataan yritysten kansallispuistoissa käyttämiä asiakasmääriä kansallispuistojen käyntimääriin, saadaan yritysten Seitsemisen asiakasmäärän prosenttiosuudeksi 1,3 % (565/42 000) ja yritysten Helvetinjärven asiakasmäärän prosenttiosuudeksi 3,1 % (988/32 000) puiston kokonaiskäyntimääristä. Kaikista yritysten asiakkaista noin 6 % oli ulkomaalaisia, ja heistä suurin osa oli kotoisin Venäjältä (23 %), Italiasta (22 %), Saksasta (20 %) ja Ruotsista (12 %). Seitsemistä ja Helvetinjärveä käyttävistä asiakkaista ulkomaalaisia oli noin kaksi prosenttia. Yritysten asiakkaista 63 % oli yksityishenkilöitä ja 37 % yrityksiä tai muita tahoja esim. yhdistyksiä. Seitsemisen ja Helvetinjärven alueita käyttävistä asiakkaista yksityishenkilöitä oli huomattavasti vähemmän kuin yritysten muista asiakkaista, vain 21 %, kun yritysasiakkaita oli 65 %. Asiakkaiden prosentuaalinen summa on 86 %, koska kaikki yritykset eivät olleet eritelleet asiakkaitaan yksityis- ja yritysasiakkaisiin. Vilkkaimmat kuukaudet kansallispuistoja käyttävien asiakkaiden osalta olivat elokuu (33 %) sekä toukokuu (24 %) ja syyskuu (23 %). Yritykset käyttävät kansallispuistoja toiminnassaan yleisesti keväällä ja loppukesällä sekä alkusyksyllä, jolloin ne tuovat pääsääntöisesti yritysasiakkaita puistoihin virkistytymään. Yritysten yksityisasiakkaita käy eniten elokuussa, jopa 58 % koko vuoden yksityisasiakkaista. Hiljaisimpia kuukausia olivat joului-, tammi- ja helmikuu, jolloin kansallispuistoissa kävi jokaisena kuukautena alle prosentti koko vuoden yritysten asiakkaista. Kaikki yritysten asiakkaat mukaan lukien vilkkain kuukausi oli lokakuu (14 %) ja hiljaisin joulukuu (3 %).

Suurimmalla osalla yrityksistä oli yksi tai kaksi vakituista kokopäiväistä työntekijää vuonna 2006. Osa-aikaisia työntekijöitä oli keskimäärin kaksi, ja muutamassa yrityksessä oli yhdestä kolmeen määräaikaista työntekijää. Yhteensä yritykset työllistivät 300 henkilöä, joista 20 asui Seitsemisen ja Helvetinjärven sijaintikunnissa: Kurussa, Parkanossa, Ikaalisissa, Ruovedellä tai Virroilla. On kuitenkin otettava huomioon, että yksi yritys työllisti yksinään 150 henkilöä eli puolet tutkimukseen ja kysymykseen vastanneiden yritysten henkilötöyömäärästä. Kaikki yritykset arvioivat työvoiman määrän sopivaksi. Henkilöstön pätevyys yritysten päätoimialoilla arvioitiin vähintään melko hyväksi. Kaikkien päätoimialojen osaamisen keskiarvo oli 4,0–4,4 asteikolla yhdestä viiteen, jossa 1 on erittäin huono ja 5 erittäin hyvä.

Kansallispuistoja yritystoiminnassaan hyödyntäneet yritykset olivat harjoittaneet Seitsemisessä enemmän eri toimintoja kuin Helvetinjärvellä. Seitsemisen suosituimmat aktiviteetit olivat retkei-

ly, maastoruokailu, käynti luontokeskuksessa, kulttuuriperintöön tutustuminen ja opetukseen liittyvä käynti, joita oli harjoittanut vähintään puolet Seitsemistä käyttäneistä yrityksistä. Helvetinjärven yleisimmät aktiviteetit olivat retkeily, maastoruokailu sekä kiipeily ja laskeutuminen. Yksitoista (79 % vastanneista) Seitsemisessä tai Helvetinjärvellä toimivaa yritystä piti tärkeimpänä aktiviteettinaan retkeilyä. Tarjottujen aktiviteettien suunniteltiin pysyvän pääosin samoina seuraavien 12 kuukauden aikana. Seitsemisessä suunniteltiin kuitenkin, että toimintaa laajennetaan talviaktiviteetteihin ja välinevuokraukseen, jota ajateltiin harjoittaa myös Helvetinjärvellä.

Yritysten mielipiteet Seitsemisen ja Helvetinjärven merkityksellisyydestä heidän yritystoiminnalleen vaihtelivat huomattavasti. Noin puolet sekä Seitsemisen että Helvetinjärven yrityksistä arvioi, että kansallispuistoilla oli ollut joko keskinkertaisesti, melko paljon tai erittäin paljon merkitystä heille. Niin Seitsemisessä kuin Helvetinjärvelläkin yritykset olivat käyttäneet ja arvioineet lähes kaikkia palveluita ja rakenteita. Seitsemisessä vähiten oli käytetty telttailupaikkoja ja Helvetinjärvellä maaston opastuspalveluita, kioskia ja yrittäjien tuottamia palveluita.

Seitsemisen palveluista ja rakenteista parhaiksi arvioitiin kulttuuriperintökohteet, pysäköintipaikat, esitteet ja opaskirjat sekä Metsähallituksen aluetta koskevat verkkosivut, joita kaikki vastaajat pitivät melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Myös reittien opastetaulut, polku- ja latureitistö sekä luontokeskuksen palvelut saivat hyvät arvostelut: 88 % piti niitä melko hyvinä tai erittäin hyvinä. 85 %:n mukaan tulentekopaikat ja yleisökäymälät olivat melko hyviä tai erittäin hyviä. Huonoimmat arviot saivat polttopuut huolletuilla tulipaikoilla (43 % arvioi keskinkertaisiksi tai melko huonoiksi) ja tiestö (38 % arvioi keskinkertaiseksi tai melko huonoksi). On kuitenkin merkittävää, että kukaan ei arvioinut mitään palvelua tai rakennetta erittäin huonoksi.

Helvetinjärven palveluista ja rakenteista parhaiksi arvioitiin reittien opastetaulut, polku- ja latuviitoitukset, tulentekopaikat, yleisökäymälät, jätehuollon toteutus ja ohjaus sekä maantienvarsien opastus, joita kaikki vastaajat pitivät melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Myös esitteet ja opaskirjat sekä Metsähallituksen aluetta koskevat verkkosivut saivat hyvät arvostelut; 83 % piti niitä melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Myös pysäköintipaikat arvioi 80 % melko hyväksi tai erittäin hyväksi. Huonoimmat arviot saivat polku- ja latureitistö (66 % arvioi keskinkertaiseksi tai melko huonoksi), erityistarpeiden huomioon ottaminen (50 % arvioi melko huonoksi) ja tiestö (50 % arvioi keskinkertaiseksi tai melko huonoksi). Yrittäjien tuottamia palveluita 75 % vastaajista piti keskinkertaisina.

Yrityksiltä tiedusteltiin myös mielipidettä alueen palvelurakenteiden määrästä. Yritykset olivat poikkeuksetta tyytyväisiä palvelurakenteiden määrään, mutta halusivat joitakin asioita lisää. Seitsemisessä etenkin keittokatoksia (43 %), yrittäjien tuottamia palveluita (33 %), reittien opastetauluja (25 %) ja polku- ja latuviitoituksia pidettiin määrältään liian pieninä. Helvetinjärvellä esille nousivat myös keittokatokset (50 %) sekä erityistarpeiden huomioon ottaminen (33 %), yrittäjien tuottamat palvelut (25 %) ja pysäköintipaikat (20 %), joiden määrän osa vastaajista koki liian pieneksi. Kokonaisuudessaan palvelujen ja rakenteiden määrään oltiin Seitsemisessä hieman tyytyväisempiä kuin Helvetinjärvellä. Seitsemisessä palvelujen ja rakenteiden määrän keskiarvo oli tasan 4 ja Helvetinjärvellä 3,7, kun asteikko oli 1–5. Kummassakin kansallispuistossa määrällisesti liian pieninä nousivat esille keittokatokset ja yrittäjien tuottamat palvelut. Toisaalta yrittäjät eivät välttämättä tunteneet toisia yrityksiä ja heidän tarjoamiaan palveluita, mikä ilmeni esimerkiksi siinä, että he eivät ottaneet kantaa siihen, oliko yrittäjätverkoston toiminta parantunut edellisestä vuodesta. Helvetinjärvellä vähiten käytettyihin palveluihin kuuluvat myös yrittäjien tuottamat palvelut, mikä saattaa johtua siitä, että ne koetaan riittämättömiksi tai niistä ei tiedetä. Toki on ymmärrettävää, että toisten yrittäjien palveluita ei ole tarpeellista käyttää, kun itse toimitaan yrittäjinä.

Matkailun toimialan taloudellinen kannattavuus arvioitiin parhaaksi koko maan tasolla (4,0). Myös maakunnassa ja kohdealueilla kannattavuutta pidettiin melko hyvänä, koska sen keskiarvo (3,59) oli lähempänä melko hyvän kuin keskinkertaisen tasoa. Omassa yrityksessä taloudellinen kannattavuus koettiin huonoimmaksi kolmesta arvioitavasta kohdasta. Silti se ylsi yli keskinkertaisen (3,25). Myös toimintaympäristöä arvioitiin eri mittakaavoissa. Parhaimmaksi (3,95, asteikolla 1–5) arvioitiin oman yrityksen toimintaedellytykset. Seuraavaksi positiivisimmin suhtauduttiin yhteistyöhön Metsähallituksen kanssa (3,72) ja matkailualan yrittäjyyden toimintaedellytyksiin yleisesti Suomessa (3,68). Huonoimpana pidettiin alueen sijaintikunnan tai -kuntien yrittäjyyden toimintaedellytyksiä (3,30). Mitä tarkemmin matkailun taloudellista kannattavuutta piti arvioida, sitä kriittisempiä vastaajat olivat, koska Suomen tasolla matkailun taloudellinen kannattavuus arvioitiin parhaimmaksi ja omissa yrityksissä huonoimmaksi. Toimintaympäristö sen sijaan arvioitiin parhaimmaksi omissa yrityksissä, mikä on luonnollista, koska jokainen pystyy luomaan itselleen miellyttävän ja viihtyisän ympäristön toimia. Toisaalta kriittisimmin suhtauduttiin kansallispuistojen sijaintikuntien toimintaedellytyksiin, mikä saattaa kertoa siitä, että yrittäjät eivät usko riittävästi alueiden matkailun mahdollisuuksiin.

Seitsemisen ja Helvetinjärven alueiden yritykset tekevät melko vähän yhteistyötä alueen muiden yritysten kanssa. Puolet yrityksistä vastasi, että he tekevät melko vähän yhteistyötä ja 30 %:n mukaan ei lainkaan. Melko paljon yhteistyötä ilmoitti tekevänsä 15 % vastaajista ja keskinkertaisesti 5 % vastaajista. Täten voidaan sanoa, että noin viidesosa vastanneista yrityksistä tekee jossain määrin yhteistyötä. Yrityksistä 10 % kuitenkin vastasi, että he tulevat todennäköisesti lisäämään yhteistyötä, ja 45 % vastasi, että he ehkä lisäävät yhteistyötä. Yhteistyön vähäisyydestä huolimatta 76 % vastaajista piti yhteistyötä erittäin hyvänä tai melko hyvänä asiana menestymisensä kannalta.

Yhteistyötä tehtiin eniten ruokailupalveluihin (64 %), majoitukseen (43 %), kalustoon (29 %) ja ohjelmanpalveluihin (21 %) liittyen. Yleisin yhteistyön muoto oli se, että yrityksillä oli alihankkijoita. Yhdeksän yritystä ilmoitti, että niillä on keskimäärin kaksi alihankkijaa, joiden määrä yrityksittäin vaihteli yhdestä viiteen. Vastaajista 59 % piti työnjakoa muiden yrittäjien kanssa jossain määrin kannattavana ja 53 % kertoi pystyneensä jossain määrin erikoistumaan alueen palveluketjussa muiden yritysten ansiosta. Jopa 82 % vastaajista arvioi, että yrittäjäverkoston toiminta ei ollut parantunut eikä huonontunut edellisestä vuodesta. Yhteistyön tekemiseen liittyvät tulokset kertovat siitä, että yritysten välistä yhteistyötä tehdään vähän. Näyttää myös siltä, että yrityksillä on melko vähän tietoa muista alueella toimivista yrityksistä. Silti yritykset suhtautuvat pääsääntöisesti myönteisesti yhteistyön tekemiseen ja voisivat olla halukkaita aloittamaan ja lisäämään yhteistyötä, mikäli heille tarjottaisiin siihen mahdollisuus.

Yritykset tekevät melko vähän yhteistyötä Metsähallituksen kanssa. Jonkin verran yhteistyötä oli tehty alueen käyttöön liittyvissä sopimuksissa (2,42), alueen ja palveluiden markkinoimisessa (2,29), Metsähallituksen palvelurakenteiden käytössä (2,24), alueen muissa palveluissa (2,10) ja alueen käyttöön liittyvissä luvissa (2,05). Yhteistyötä ei oltu tehty lainkaan maa-aineksen myynnin ja oston-, tonttikauppojen ja vuokrauksen-, hakkuiden suunnittelun- ja puun oston ja myynnin osalta. Yhteistyöhön oltiin tyytyväisiä eli se koettiin melko hyväksi tai lähes melko hyväksi alueen käytön suunnittelun (4,0), alueen käyttöön liittyvien sopimusten ja lupien (kumpikin 3,9), Metsähallituksen palvelurakenteiden käytön (3,9) ja alueen muiden palveluiden (3,8) osalta. Tyytymättömmimpiä oltiin matkailun ohjelmanpalveluihin (2,8).

Metsähallituksen toimintaa Seitsemisessä ja Helvetinjärvellä pyydettiin arvioimaan yleisesti, vaikka yritys ei käyttäisikään kyseisiä alueita liiketoiminnassaan. Seitsemisessä eniten kiitosta saivat Metsähallituksen Seitsemisen alueen verkkosivujen hyödyllisyys (4,67) ja opastusaineiston laatu ja saatavuus (4,42), joihin 100 % vastaajista oli erittäin tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä. Erittäin hyvät arvostelut saivat myös Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa (4,25), pal-

velurakenteet alueen sisääntuloväylillä (4,23), jätehuolto (4,10) ja maasto-opasteet (4,08), joita 90–93 % vastaajista piti melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Huonoimmat arvosanat saivat erityisryhmien palvelut (3,36) ja rakenteiden ja reittien turvallisuus (3,42), jotka 54 % ja 50 % vastaajista oli arvioinut melko huonoiksi tai keskinkertaisiksi. Melko huonoja arvosanoja annettiin kuitenkin vain hyvin vähän ja erittäin huonoja arvosanoja ei ollenkaan.

Helvetinjärvellä parhaimmat arvosanat saivat Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa (4,67), Metsähallituksen Helvetinjärven alueen verkkosivujen hyödyllisyys (4,50), jätehuolto (4,29) ja opastusaineiston laatu ja saatavuus (4,25). Huonoimmat arvosanat saivat erityisryhmien palvelut (2,50) ja palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (3,43). Kaikki vastaajat arvioivat erityisryhmien palvelut joko keskinkertaisiksi tai melko huonoiksi. Palvelurakenteita alueen sisääntuloväylillä oli arvioitu ainoana kohtana myös erittäin huonoiksi.

Metsähallituksen toiminnan keskiarvo Seitsemisessä oli 3,99 ja Helvetinjärvellä 3,87 (yhteinen keskiarvo 3,94). Kummassakin kansallispuistossa Metsähallituksen toiminta arvioitiin lähelle melko hyvän tasoa. Asiakastyytyväisyys jaettiin eri osa-alueisiin myös Metsähallituksen toiminnan, alueen palveluiden, ympäristön ja Metsähallituksen kanssa tehdyn yhteistyön perusteilla, minkä pohjalta laskettiin asiakastyytyväisyysindeksi. Seitsemisen yritystutkimuksen asiakastyytyväisyysindeksin arvoksi saatiin 4,01, joka on tasoltaan melko hyvä (asteikko 1–5), kun taas Helvetinjärven asiakastyytyväisyysindeksin arvo oli 3,90, lähes melko hyvä (yhteinen asiakastyytyväisyysindeksi 3,94).

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan Metsähallituksen suojelualueiden kestävä luontomatkailun periaatteita. Kaikki vastaajat pitivät periaatteita joko melko tai erittäin hyväksyttävänä (4,67), samoin he pitivät niitä melko tai erittäin selkeinä ja ymmärrettävinä (4,67) ja hyvin soveltuvina yrityksen toimintaan (4,71). Periaatteiden toteuttamiskelpoisuus (4,24) oli ainoa kohta, jota myös hieman kyseenalaistettiin, koska 10 % vastaajista arvioi sen keskinkertaiseksi. Eri tahojen onnistumiseen periaatteiden toteuttamisessa suhtauduttiin vähän kriittisemmin kuin periaatteisiin yleisesti. Yritysten mukaan parhaiten oli onnistunut itse yritys ja sen asiakkaat (4,05). Metsähallitus (3,83) ja yrityksen sidosryhmät (3,81) arvioitiin keskenään lähes yhtä hyvin onnistuneiksi. Huonoiten onnistui yritysverkosto (3,67), jonka 40 % arvioi onnistuneen keskinkertaisesti. Yritysverkoston onnistumisen matalahko arvo voi kertoa siitä, että alueilla toimivat yritykset tekevät keskenään vain vähän yhteistyötä eikä toisten yritysten toiminnasta välttämättä tiedetä riittävästi

Yrittäjiä pyydettiin myös arvioimaan toimintaansa tulevaisuudessa. Vastaajista 10 % arvioi toimintansa supistuvan merkittävästi, kun taas 10 % arvioi toimintansa kasvavan merkittävästi. Vastanneista 38 % arvioi toiminnan pysyvän entisellään ja 38 % uskoi, että toiminta kasvaa jonkin verran. Etenkin ulkomaalaisten asiakkaiden määrän oletettiin kasvavan. Henkilöstömäärän oletettiin joko pysyvän ennallaan (75 %) tai kasvavan jonkin verran (25 %). Alueiden matkailun tulevaisuuteen suhtauduttiin positiivisesti. Yli puolet (57 %) uskoi, että alueiden matkailu kasvaa jonkin verran. 14 % uskoi, että matkailu kasvaisi jopa merkittävästi, kun taas 29 %:n mielestä alueiden matkailu tulee pysymään entisellään.

Yritykset arvioivat Helvetinjärven kansallispuiston (3,75, n = 8) hieman merkityksellisemmäksi toiminnalleen tulevaisuudessa kuin Seitsemisen kansallispuiston (3,38, n = 13). 63 % Helvetinjärven yritystutkimukseen vastanneista arvioi Helvetinjärven merkittävän heille melko tai erittäin paljon tulevaisuudessa, kun taas Seitsemisessä vastaava prosenttiosuus oli 46 %. Helvetinjärven suurta prosenttiosuutta selittää osittain myös se, että Helvetinjärven tutkimukseen vastanneita on pienempi määrä kuin Seitsemisen tutkimukseen vastanneita.

Kaikki Helvetinjärven kansallispuistoa viimeisen 12 kk:n aikana käyttäneet yritykset (6 kpl) aikovat käyttää aluetta toiminnassaan erittäin todennäköisesti myös jatkossa, kun taas Seitsemisen

kansallispuistoa käyttäneistä yrityksistä (8 kpl) 75 % aikoi käyttää aluetta erittäin todennäköisesti, yksi ehkä ja yksi erittäin epätodennäköisesti. Viimeksi mainittu yritys oli lopettamassa nykyisen toimintansa, mikä selittää sen, miksi yritys ei enää tule käyttämään Seitsemisen kansallispuistoa.

Seitsemisen aluetta käyttämättömät yritykset suhtautuivat alueen mahdolliseen tulevaan käyttöön myönteisemmin kuin Helvetinjärven aluetta käyttämättömät yritykset. Seitsemisen aluetta käyttämättömistä yrityksistä 75 % vastasi ehkä käyttävänsä aluetta seuraavan vuoden aikana, kun taas Helvetinjärven aluetta käyttämättömät yritykset pitivät erittäin epätodennäköisenä sitä, että käyttäisivät aluetta. Yritysten toiminnan luonne selittää pitkälti sitä, miksi yritykset eivät käytä kansallispuistoa toiminnassaan. Esimerkiksi kansallispuiston lähetyvillä sijaitsevat majoituspalveluyritykset saattavat kokea kansallispuiston varsinaisen käyttämisen turhaksi, vaikka he hyötyvätkin kansallispuistojen kävijävirroista.

Kiitokset

Suurkiitokset Liisa Kajalalle, Tuula Peltoselle, Tuulikki Hallalle ja Rami Tuominiemelle, jotka auttoivat minua saamaan aikaan Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yritystutkimuksen.

Ilman 16 haastateltavan panosta tutkimus olisi kuitenkin jäänyt toteuttamatta. Siksi suurimmat kiitokset kuuluvat haastateltaville, joiden vastaukset antavat arvokasta tietoa Seitsemisen ja Helvetinjärven alueiden yritystoiminnan kehittämiseen.

Lähteet

Metsähallituksen verkkosivut retkikohteista ja niiden palveluista:

www.luontoon.fi

<http://www.luontoon.fi/page.asp?Section=102>

<http://www.luontoon.fi/page.asp?Section=427>

Metsähallituksen verkkosivut:

www.metsa.fi

<http://www.metsa.fi/page.asp?Section=2842>

Pirkanmaan liiton verkkosivut:

www.pirkanmaa.fi/liitto

<http://www.pirkanmaa.fi/liitto/tietopalvelu/tiedote2007/luontomatkailu.shtml>

Pirkanmaan ympäristökeskuksen verkkosivut:

www.ymparisto.fi

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=220476&lan=FI>

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=45271&lan=FI>

Tunturi, K. 2008a: Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2006–2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 95. 69 s.

Tunturi, K. 2008b: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2006. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 94. 61 s.

Asiakastytyväisyys osatekijöittäin

Metsähallituksen toiminta		Palvelut alueella		Ympäristö		Yhteistyö MH:n kanssa	
Palvelurakenteet alueen sisäntuloväylillä (pysäköinti- ja rantautumispaikat jne.)	3,95	Pysäköintipaikat	4,46	Yleinen turvallisuus	4,07	Alueen käyttöön liittyvät sopimukset	3,91
Palvelurakenteet maastossa (tulentelepaikat, polut, ladut, laiturit, sillat, puukatokset, käymälät jne.)	3,71	Tiestö	3,57	Yleinen siisteys	4,36	Alueen käyttöön liittyvät luvat	3,90
Rakenteiden ja reittien turvallisuus	3,45	Reittien opastetaulut	4,21	Maiseman vaihtelevuus	4,57	Alueen ja palveluiden markkinointi	3,08
Maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	4,10	Polku- ja/tai latureitistö	3,71	Kulttuuriperintökohteet	4,75	Alueen käytön suunnittelu	4,00
Polttopuuhuolto	3,89	Polku- ja/tai latuviitoitukset	4,29			Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	3,93
Jätehuolto (käymälät, jätepis- teet, yleinen siisteys)	4,18	Tulentelepaikat ja laa- vut	4,23			Matkailun ohjelma- palvelut	2,75
Erityisryhmien palvelut (esim. liikuntaesteiset)	3,06	Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	3,62			Alueen muut palve- lut	3,75
Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	4,39	Yleisökäymälät	4,15				
Opastusaineiston laatu ja saatavuus (MH:n esitteet ja muu aineisto)	4,35	Jätehuollon toteutus ja ohjaus	4,36				
Metsähallituksen kyseisen alueen www-sivujen hyödylli- syyt	4,60	Erityistarpeiden huo- mioon ottaminen (reit- tien kuljettavuus, tur- vällisuus, opasteet yms.)	3,54				
Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatujärjestel- mäkoulutus	3,57	Telttailupaikat	3,50				
		Keittokatokset	3,62				
		Esitteet ja opaskirjat	4,38				
		Metsähallituksen aluet- ta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi ja www.metsa.fi)	4,42				
		Opastuspalvelut maas- tossa	4,00				
		Luontokeskuksen, - talon tai -tuvan palvelut	4,38				
		Kioskit tai kahvilat	3,50				
		Maantienvarsien opas- tus	4,15				
		Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	3,70				
		Reittien ja rakenteiden turvallisuus	3,64				
		Palveluiden määrä	3,86				
Aluekohtainen keskiarvo	3,94		3,98		4,40		3,68
Vertailukelpoinen keskiarvo	3,94		3,95		4,33		3,66
Aluekohtainen asiakastytyväisyysindeksi					3,97		
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen asiakastytyväisyysindeksi					3,94		

Kyselylomake

Metsähallitus

Etelä-Suomen luontopalvelut

Luottamuksellinen

Haastattelulomakkeen nro _____

Vastauspäivämäärä _____

SEITSEMISEN ALUEEN YRITYSTUTKIMUS

Täyttöohjeet:

Yritystutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Seitsemisen kansallispuiston kehittämisessä. Tiedot ovat ehdottoman luottamuksellisia ja tulokset raportoidaan siten, että yksittäisen yrityksen tiedot eivät ole niistä pääteltävissä. Toivomme teidän vastavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lukekaa kysymykset huolellisesti.
2. Vastatkaa kysymyksiin **yrityskohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitkää vastauksenne vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Tulemme haastattelemaan teitä erikseen sovittuna aikana, joten lomakkeen täyttäminen etukäteen ei ole välttämätöntä, mutta toivottavaa on, että ehtisitte tutustumaan kysymyksiin.
4. Lisätietoja antaa Tuula Peltonen, p. 0205 64 5268 (tuula.peltonen@metsa.fi) tai Rami Tuominiemi, p. 0205 64 5262 (rami.tuominiemi@metsa.fi)

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

---

1. Yrityksen

nimi _____

perustamisvuosi _____

yhteistyösopimuksen numero _____

Y-tunnus _____

2. Vastaajan

nimi _____

asema tai tehtävä yrityksessä _____

vastauspäivämäärä _____ . _____ . 20 _____

3. Yrityksen toimialue (merkitkää tarvittaessa useampi kohta)

koko Suomi

joku lääni tai läänit, mikä tai mitkä? _____

joku maakunta tai maakunnat, mikä tai mitkä? _____

Kurun kunta

muu kunta, mikä?

Ikaalisten kaupunki

muu kunta, mikä?

Parkanon kaupunki

muu kunta, mikä?

4. Yrityksen päätoimiala(t) tärkeysjärjestyksessä (1=tärkein, 2=seuraavaksi tärkein jne.)

majoituspalvelut

kulttuuripalvelut

ravitsemispalvelut

virkistys- ja viihdepalvelut

henkilöliikennepalvelut

sekalaiset matkailupalvelut

matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalvelut

muu, mikä? _____

5. Mitkä ovat tärkeimmät yrityksenne tarjoamat palvelut ja aktiviteetit?

_____

_____

_____

_____

6a. Kuinka monta % yrityksenne asiakkaista on viimeisten 12 kk:n aikana ollut

suomalaisia	_____ %	yksityisasiakkaita	_____ %
ulkomaalaisia	_____ %	yrittysasiakkaita	_____ %
yhteensä	100 %	muuta, mitä? (esim.	_____ %
yhteensä noin	hlöä	koululaisryhmiä)	_____ %
		yhteensä	100 %

6b. Mikäli yrityksellänne on ollut ulkomaalaisia asiakkaita viimeisten 12 kk:n aikana, mikä on ollut heidän kansallisuutensa?

brittejä	_____ %	espanjalaisia	_____ %
ruotsalaisia	_____ %	italialaisia	_____ %
saksalaisia	_____ %	norjalaisia	_____ %
hollantilaisia	_____ %	venäläisiä	_____ %
japanilaisia	_____ %	muuta, mitä? _____	_____ %
ranskalaisia	_____ %	muuta, mitä? _____	_____ %
		ei tiedossa	_____ %
ulkomaalaisia yhteensä			100 %

7. Kuinka asiakaskuntanne jakaantuu kuukausittain?

a) yksityisasiakkaat

tammikuu	_____ %
helmikuu	_____ %
maaliskuu	_____ %
huhtikuu	_____ %
toukokuu	_____ %
kesäkuu	_____ %
heinäkuu	_____ %
elokuu	_____ %
syyskuu	_____ %
lokakuu	_____ %
marraskuu	_____ %
joulukuu	_____ %
yhteensä	100 %
yhteensä n.	hlöä

tammikuu	_____ %
helmikuu	_____ %
maaliskuu	_____ %
huhtikuu	_____ %
toukokuu	_____ %
kesäkuu	_____ %
heinäkuu	_____ %
elokuu	_____ %
syyskuu	_____ %
lokakuu	_____ %
marraskuu	_____ %
joulukuu	_____ %
yhteensä	100 %
yhteensä n.	hlöä

c) muut, mitkä? ryhmätyypin nimi:

tammikuu	_____ %
helmikuu	_____ %
maaliskuu	_____ %
huhtikuu	_____ %
toukokuu	_____ %
kesäkuu	_____ %
yhteensä n.	hlöä

(esim. koululaisryhmät, sama kuin 6a:ssa)

heinäkuu	_____ %
elokuu	_____ %
syyskuu	_____ %
lokakuu	_____ %
marraskuu	_____ %
joulukuu	_____ %
yhteensä	100 %

8. Yrityksenne työntekijä- ja henkilötöyömäärä vuonna 2006

vakituiset kokopäiväiset	_____ henkilöä ja	_____ henkilötyövuotta
vakituiset osa-aikaiset	_____ henkilöä ja	_____ henkilötyövuotta
määräaikaiset kokopäiväiset	_____ henkilöä ja	_____ henkilötyövuotta
määräaikaiset osa-aikaiset	_____ henkilöä ja	_____ henkilötyövuotta
joista maastopalveluihin (mukaan lukien valmistelevat työt) liittyy	_____ henkilöä ja	_____ henkilötyövuotta

9. Kuinka moni yrityksenne työntekijöistä asuu Kurun kunnassa tai Ikaalisten ja Parkanon kaupungeissa

vakituiset kokopäiväiset	Kurussa: _____	määräaikaiset kokopäiväiset	Kurussa: _____
	Ikaalisissa: _____		Ikaalisissa: _____
	Parkanossa: _____		Parkanossa: _____
vakituiset osa-aikaiset	Kurussa: _____	määräaikaiset osa-aikaiset	Kurussa: _____
	Ikaalisissa: _____		Ikaalisissa: _____
	Parkanossa: _____		Parkanossa: _____

10. Mikä on ollut yrityksenne työvoimatilanne viimeisten 12 kk:n aikana?

- yrityksellä on ollut sopivasti työntekijöitä
- yrityksellä on ollut liikaa työntekijöitä sesongin ulkopuolella
- yrityksellä on ollut jatkuvasti työvoimapula
- yrityksellä on ollut sesonkiaikoina työvoimapula

11. Millainen pätevyys yrityksenne henkilöstöllä (mukaan lukien alihankkijat) on päätoimialoillanne (ks. kysymys nro 4) – oppilaitoksen, järjestön tms. myöntämä ja ajantasainen koulutus?

(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

Päätoimiala	5	4	3	2	1	
1 _____	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
2 _____	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
3 _____	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
4 _____	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
5 _____	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono

12.a Käytättekö seuraavia kohteita yritystoiminnassanne?

Riuttaskorven virkistysmetsä virkistysmetsä?	Jos kyllä, miten?
	Jos ei, miksi ei?
Aurejärven Natura 2000-alue	Jos kyllä, miten?
	Jos ei, miksi ei?
Petäjajärven Natura 2000-alue	Jos kyllä, miten?
	Jos ei, miksi ei?
	Jos kyllä, miten?
Muu Metsähallituksen kohde kartan alueella	Jos ei, miksi ei?

12.b Onko yrityksenne käyttänyt Seitsemisen kansallispuistoa liiketoiminnassaan viimeisten 12 kk:n aikana? (ks. kartta)

- kyllä → JATKAKAA SEURAAVASTA KYSYMYKSESTÄ
 ei → SIIRTYKÄÄ KYSYMYKSEEN NRO 22

A) jos yritys on käyttänyt seitsemisen kansallispuistoa liiketoiminnassaan viimeisten 12 kk:n aikana, → jatkakaa tästä

13. Minkälaisia toimintoja harjoititte vuonna 2006 Seitsemisen kansallispuiston alueella ja millä niistä yrityksellänne on voimassa oleva pelastusviranomaisten hyväksymä turvallisuussuunnitelma?

(Kuluttajaturvallisuuslaki v 2004)

	turvallisuussuunnitelma		turvallisuussuunnitelma
4 ☐ retkeily	☐	64 ☐ melonta	☐
21 ☐ murtomaahiihto	☐	31 ☐ moottorikelkkailu	☐
27 ☐ lumikenkäväely	☐	32 ☐ koiravaljakkoajelu	☐
2 ☐ sauvakävely	☐	84 ☐ maastopyöräily	☐
82 ☐ maastoruokailu	☐	35 ☐ ratsastus	☐
8 ☐ kalastus	☐	34 ☐ vaellus (yöpyminen maastossa)	☐
36 ☐ metsästys	☐	13 ☐ opetukseen liittyvä käynti	☐
11 ☐ sienestys	☐	14 ☐ käynti luontokeskuksessa	☐
10 ☐ marjastus	☐	83 ☐ luontopolkuun tutustuminen	☐
79 ☐ veneilykaluston vuokraus osallistumisen järjestettyyn	☐	113 ☐ muu välinevuokraus	☐
87 ☐ tapahtumaan	☐	88 ☐ kulttuuriperintöön tutustuminen (Kovero, Pitkäjärvi)	☐
999 ☐ muu, mikä?	☐	999 ☐ muu, mikä?	☐

13.b Mikä valitsemanne vaihtoehto on ollut kaikkein tärkein? [_____]

14. Mihin toimintoihin yrityksellänne on tarkoitus käyttää Seitsemisen kansallispuistoa seuraavien 12 kk:n aikana?

4 ☐ retkeily	64 ☐ melonta
21 ☐ murtomaahiihto	31 ☐ moottorikelkkailu
27 ☐ lumikenkäkävely	32 ☐ koiravaljakkoajelu
2 ☐ sauvakävely	7 ☐ maastopyöräily
82 ☐ maastoruokailu	35 ☐ ratsastus
8 ☐ kalastus	34 ☐ vaellus (yöpyminen maastossa)
36 ☐ metsästys	13 ☐ opetukseen liittyvä käynti
11 ☐ sienestys	14 ☐ käynti luontokeskuksessa
10 ☐ marjastus	83 ☐ luontopolkuun tutustuminen
79 ☐ veneilykaluston vuokraus osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan	113 ☐ muu välinevuokraus kulttuuriperintöön tutustuminen (Kovero, Pitkäjärvi)
87 ☐	88 ☐
999 ☐ muu, mikä?	999 ☐ muu, mikä?

15. Kuinka usein yrityksenne on käyttänyt Seitsemisen kansallispuistoa yritystoiminnassa viimeisten 12 kk:n aikana?

yrityksenne sesonkiaikoina	yrityksenne sesongin ulkopuolella
☐ kerran viikossa tai useammin	☐ kerran viikossa tai useammin
☐ kerran kahdessa viikossa	☐ kerran kahdessa viikossa
☐ kerran kuukaudessa	☐ kerran kuukaudessa
☐ harvemmin	☐ harvemmin

16. Kuinka monta %:a Seitsemisen kansallispuistoa käyttävistä asiakkaistanne on viimeisten 12 kk:n aikana ollut...

suomalaisia	_____ %	yksityisasiakkaita	_____ %
ulkomaalaisia	_____ %	yritysasiakkaita	_____ %
yhteensä	100 %	muuta, mitä? (esim.	_____ %
yhteensä noin	_____ hlöä	koululaisryhmiä)	_____ %
		yhteensä	100 %

17. Kuinka Seitsemisen kansallispuistoa käyttävä asiakaskuntanne jakaantuu kuukausittain?

a) yksityisasiakkaat

tammikuu	_____	%
helmikuu	_____	%
maaliskuu	_____	%
huhtikuu	_____	%
toukokuu	_____	%
kesäkuu	_____	%
heinäkuu	_____	%
elokuu	_____	%
syyskuu	_____	%
lokakuu	_____	%
marraskuu	_____	%
joulukuu	_____	%
yhteensä	100	%
yhteensä n.	_____	hlöä

b) yritysasiakkaat

tammikuu	_____	%
helmikuu	_____	%
maaliskuu	_____	%
huhtikuu	_____	%
toukokuu	_____	%
kesäkuu	_____	%
heinäkuu	_____	%
elokuu	_____	%
syyskuu	_____	%
lokakuu	_____	%
marraskuu	_____	%
joulukuu	_____	%
yhteensä	100	%
yhteensä n.	_____	hlöä

c) muut, mitkä? ryhmätyypin nimi:

tammikuu	_____	%
helmikuu	_____	%
maaliskuu	_____	%
huhtikuu	_____	%
toukokuu	_____	%
kesäkuu	_____	%
yhteensä n.	_____	hlöä

(esim. koululaisryhmät, sama kuin 6a:ssa)

heinäkuu	_____	%
elokuu	_____	%
syyskuu	_____	%
lokakuu	_____	%
marraskuu	_____	%
joulukuu	_____	%
yhteensä	100	%

18. Kuinka paljon Seitsemisen kansallispuistolla on ollut merkitystä yrityksellenne viimeisten 12 kk:n aikana?

(5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=keskinkertaisesti, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

erittäin paljon ○⁵ ○⁴ ○³ ○² ○¹ ei lainkaan

19a. Mitä mieltä olette yrityksenne käyttämien palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä nykyisin Seitsemisen kansallispuistossa? Vastatkaa jokaiseen kohtaan ja arvioikaa palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli yrityksenne ei ole käyttänyt palvelua tai rakennetta vuonna 2006, jättäkää laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastiittakaa vaihtoehto ”emme ole käyttäneet palvelua”. Palvelun tai rakenteen **määrän** voitte arvioida aina.

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono

Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, EOS = en osaa sanoa

	yrityksen käyttämän palvelun, rakenteen tai ympäristön laatu 5 4 3 2 1	emme ole käyttäneet palvelua	palveluiden ja rakenteiden nykyinen määrä 3 2 1	EOS
1 pysäköintipaikat alueella / lähistöllä	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
2 lähialueen tiestö	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
3 opastetaulut	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
4 polku- ja/tai latureitistö	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
5 polku- ja/tai latuviitoitukset	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
6 tulentekopaikat	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
14 keittokatokset	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
7 polttopuut	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
8 yleisökäymälät alueella	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
9 jätehuolto alueella	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
10 erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
13 telttailupaikat	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
55 kulttuuriperintökohteet (Kovero, Pitkäjärvi)	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
19 luontokeskuksen palvelut (ei koske kahviota)	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
27 lähestymisopasteet kansallispuistoon	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
15 esitteet ja opaskirjat	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
16 Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi ja www.metsa.fi)	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
50 yrittäjien tuottamat palvelut (esim. luontokeskuksen kahvila ja ohjelmapalvelut)	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
51 reittien ja rakenteiden turvallisuus	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
52 yleinen turvallisuus	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
53 yleinen siisteys	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
54 maiseman vaihtelevuus	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○
99 jokin muu, mikä? _____	hyvä ○ ○ ○ ○ ○ huono	○	liian suuri ○ ○ ○ liian pieni	○

19b. Kuinka tyytyväisiä olette kokonaisuudessaan Seitsemisen kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1
erittäin tyytyväinen ○ ○ ○ ○ ○ erittäin tyytymätön

20. Mitä toiveita teillä on Seitsemisen kansallispuiston kehittämiseksi, jotta se vastaisi paremmin yrityksenne tarpeita?

---

21. Kuinka todennäköisesti yrityksenne käyttää Seitsemisen kansallispuistoa liiketoiminnassaan seuraavien 12 kk:n aikana?

(5= erittäin todennäköisesti, 4=melko todennäköisesti, 3=ehkä, 2=melko epätodennäköisesti, 1=erittäin epätodennäköisesti)

erittäin todennäköisesti   erittäin epätodennäköisesti

A) Yritykset, jotka ovat käyttäneet seitsemisen kansallispuistoa viimeisten 12 kk:n aikana
→ SIIRTYKÄÄ KYSYMYKSEEN NRO 25

B) Jos yritys ei ole käyttänyt seitsemisen kansallispuistoa liiketoiminnassaan viimeisten 12 kk:n aikana
→ JATKAKAA TÄSTÄ

22. Miksi yrityksenne ei ole käyttänyt seitsemisen kansallispuistoa liiketoiminnassaan?

---

23. Mitä toiveita teillä on seitsemisen kansallispuiston kehittämiseksi, jotta se vastaisi paremmin yrityksenne tarpeita?

---

24. Kuinka todennäköisesti yrityksenne käyttää Seitsemisen kansallispuistoa liiketoiminnassaan seuraavien 12 kk:n aikana?

(5= erittäin todennäköisesti, 4=melko todennäköisesti, 3=ei kumpikaan, 2=melko epätodennäköisesti, 1=erittäin epätodennäköisesti)

erittäin todennäköisesti   erittäin epätodennäköisesti

YLEINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA MATKAILUYRITYSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ VUONNA 2006

25. Taloudellinen kannattavuus vuonna 2006 oli mielestäni
(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

	5	4	3	2	1	
matkailun toimialalla koko maassa	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
matkailun toimialalla maakunnassa ja kohdealueella	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
omassa yrityksessä	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono

26. Toimintaympäristö vuonna 2006 oli mielestäni
(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

	5	4	3	2	1	
matkailualan yrittäjyyden toimintaedellytysten suhteen yleisesti Suomessa	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
yrittäjyyden toimintaedellytysten suhteen maakunnallisesti tai seudullisesti	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
yrittäjyyden toimintaedellytysten suhteen alueen sijaintikunnassa tai -kunnissa	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
alueen yrittäjien keskuudessa	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
yhteistyössä Metsähallituksen kanssa	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
omassa yrityksessä	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	erittäin huono

27. Teettekö yhteistyötä Seitsemisen alueen muiden yritysten kanssa?

(5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=keskinkertaisesti, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

erittäin paljon   ei lainkaan

28. Millaisissa asioissa teette yhteistyötä Seitsemisen alueen muiden yritysten kanssa?

1 ☐ markkinointi	6 ☐ tuotekehitys	11 ☐ muu, mikä?
2 ☐ myynti	7 ☐ majoituspalvelut	_____
3 ☐ kalusto	8 ☐ ruokailupalvelut	
4 ☐ tapahtumat	9 ☐ ohjelmapalvelut	12 ☐ muu, mikä?
5 ☐ tuotteet	10 ☐ kuljetuspalvelut	_____

29. Aiotteko lisätä yhteistyötä Seitsemisen alueen muiden yritysten kanssa seuraavien 12 kk:n aikana?

(5= erittäin todennäköisesti, 4=melko todennäköisesti, 3=ehkä, 2=melko epätodennäköisesti, 1=erittäin epätodennäköisesti)

erittäin todennäköisesti   erittäin epätodennäköisesti

30. Onko yhteistyön tekeminen mielestänne hyvä asia yrityksenne menestymisen kannalta?

(5= erittäin hyvä, 4=melko hyvä, 3=keskinkertainen, 2=melko huono, 1=erittäin huono)

erittäin hyvä   erittäin huono

31. Kuinka paljon teette nykyisin luontomatkailuun liittyvää yhteistyötä Seitsemisen alueella?

Yrityksellä on _____ kpl alihankkijoita.

Yrityksellä on _____ kpl tasavertaista yhteistyökumppania (asiakkaat maksavat suoraan ko. yrittäjälle)

Yritys toimii alihankkijana _____ (kpl) yritykselle.

32. Tuotepaketit, jotka yrityksenne tuottaa PÄÄTUOTTAJANA yhdessä jonkun muun yrityksen tai ulkopuolisen tahon kanssa:

tuotepaketti

yhteistyökumppanin tai -kumppanien nimet

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

33. Tuotatteko ALIHANKINTANA verkoston muille jäsenille palveluja/työsuorituksia?

palvelut/työsuoritukset

kenelle?

määrä kpl/vuosi

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

34. Mikä on näkemyksenne alueen yrittäjien keskinäisestä yhteistyöstä tarkasteluvuonna.

(5 =täysin samaa mieltä, 4 = jonkin verran samaa mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 2 = jonkin verran eri mieltä, 1 =täysin eri mieltä)

5 4 3 2 1

yrittäjäverkoston toiminta parani edellisestä vuodesta	täysin samaa mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin eri mieltä
työnjako muiden yrittäjien kanssa oli kannattavaa	täysin samaa mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin eri mieltä
yrityksemme pystyi erikoistumaan alueen palveluketjussa, koska toiset yrittäjät osaavat hoitaa tehtävänsä osaltaan riittävän hyvin	täysin samaa mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin eri mieltä

YHTEISTYÖ METSÄHALLITUKSEN JA YRITYKSEN VÄLILLÄ VUONNA 2006

35. Missä seuraavista asioista yrityksenne on tehnyt yhteistyötä tai asioinut Metsähallituksen kanssa Seitsemisen alueella?

(5=erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=keskinkertaisesti, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

	5	4	3	2	1		
alueen käyttöön liittyvät sopimukset	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
alueen käyttöön liittyvät luvat	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
alueen ja palveluiden markkinoiminen	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
alueen palvelut	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
alueen käytön suunnittelu	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
maa-aineksen myynti/osto	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
tonttikaupat ja vuokraus	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
matkailun ohjelmalvelut	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
hakkuiden suunnittelu	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
puun osto/myynti	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan
Muu, mikä?	erittäin paljon	☐	☐	☐	☐	☐	ei lainkaan

36. Oletteko olleet tyytyväisiä yhteistyöhön seuraavissa asioissa Metsähallituksen kanssa Seitsemisen alueella? Vastatkaa jokaiseen kohtaan ja arvioikaa tyytyväisyytenne yhteistyöhön, mikäli yrityksellänne on siitä kokemuksia.

Muussa tapauksessa jättäkää arviointikohta tyhjäksi ja rastiittakaa vaihtoehto "ei yhteistyötä".

(5 =erittäin tyytyväinen, 4 =melko tyytyväinen, 3 =ei kumpikaan, 2 =melko tyytymätön, 1 =erittäin tyytymätön)

	5	4	3	2	1		ei yhteistyötä	
alueen käyttöön liittyvät sopimukset	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
alueen käyttöön liittyvät luvat	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
alueen ja palveluiden markkinointi	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
alueen palvelut	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
alueen käytön suunnittelu	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
maa-aineksen myynti/osto	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
tonttikaupat ja vuokraus	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
matkailun ohjelmalvelut	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
hakkuiden suunnittelu	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
puun osto/myynti	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐
muu, mikä?	tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	tyytymätön	☐

37. Arvioi Metsähallituksen muuta toimintaa Seitsemisen alueella vuonna 2006.

(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

emme ole käyttäneet palvelua

		5	4	3	2	1	
palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (pysäköinti- ja rantautumispaikat jne.)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
palvelurakenteet maastossa (tulentekopaikat, polut, ladut, laiturit, sillat, puukatokset, käymälät jne.)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
rakenteiden ja reittien turvallisuus	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
polttopuuhuolto	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
jätehuolto (käymälät, jätepiestet, yleinen siisteys)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
erityisryhmien palvelut (esim. liikuntaesteiset)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
opastusaineiston laatu ja saatavuus (MH:n esitteet ja muu aineisto)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
Metsähallituksen alueen www-sivujen hyödyllisyys	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatu järjestelmäkoulutus	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐
Muu, mikä? _____	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono ☐

KESTÄVÄ LUONTOMATKAILU

38a. Arvioi oheisessa liitteessä olevia kestävän luontomatkailun periaatteita Metsähallituksen suojelualueilla. Vastakaa jokaiseen kohtaan.								
(5 =erittäin hyvä, 4 =melko hyvä, 3 =ei kumpikaan, 2 =melko huono, 1 =erittäin huono)								
			5	4	3	2	1	
1	Kuinka hyväksyttävänä pidätte periaatteita yleisesti?	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
2	Kuinka hyvin periaatteet sopivat yrityksenne omaan toimintaan?	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
3	Kuinka toteuttamiskelpoisina pidätte periaatteita?	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
4	Kuinka selkeitä ja ymmärrettäviä periaatteet ovat?	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono
38b. Arvioi eri tahojen onnistumista kestävän luontomatkailun periaatteiden (9 kohtaa, liite) toteuttamisessa raportointikaudella.								
Miten hyvin kestävän luontomatkailun periaatteiden toteuttamisessa onnistui/onnistuivat...								
(5 =erittäin hyvin, 4 =melko hyvin, 3 =ei kumpikaan, 2 =melko huonosti, 1 =erittäin huonosti)								
			5	4	3	2	1	
1	yritys ja sen asiakkaat	erittäin hyvin	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huonosti
2	yrittäjien sidokset	erittäin hyvin	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huonosti
3	yrittäjien verkosto	erittäin hyvin	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huonosti
4	Metsähallitus	erittäin hyvin	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huonosti
38c. Vapaamuotoinen kuvaus merkittävimmistä onnistumisista tai epäonnistumisista ja niiden mahdollisista syistä:								
_____ _____ _____ _____ _____								

TULEVAISUUS

39. Kuinka monta % yrityksenne asiakkaista arvioitte olevan kahden vuoden päästä

a	suomalaisia	_____ %	b	yksityisasiakkaita	_____ %
	ulkomaalaisia	_____ %		yritysasiakkaita	_____ %
	yhteensä	100 %		muita, mitä? (esim. koululaisryhmiä)	_____ %
				yhteensä	100 %

40. Minkälaiset tulevaisuuden näkymät yrityksellänne on toiminnan kasvun suhteen?

(5= kasvaa merkittävästi, 4=kasvaa jonkin verran, 3=pysyy ennallaan, 2=supistuu jonkin verran, 1=supistuu merkittävästi)

Yrityksen toiminta kasvaa merkittävästi ⁵ ⁴ ³ ² ¹ supistuu merkittävästi

41. Minkälaiset tulevaisuuden näkymät yrityksellänne on henkilöstömäärän suhteen?

(5= kasvaa merkittävästi, 4=kasvaa jonkin verran, 3=pysyy ennallaan, 2=supistuu jonkin verran, 1=supistuu merkittävästi)

Yrityksen henkilöstömäärä kasvaa merkittävästi ⁵ ⁴ ³ ² ¹ supistuu merkittävästi

42. Kuinka paljon arvioitte Seitsemisen kansallispuiston merkitsevän yrityksellenne seuraavien vuosien aikana?

(5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=ei kumpikaan, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

erittäin paljon ⁵ ⁴ ³ ² ¹ ei lainkaan

43. Kuinka arvioitte Seitsemisen alueen matkailun tulevaisuutta?

(5= kasvaa merkittävästi, 4=kasvaa jonkin verran, 3=pysyy ennallaan, 2=supistuu jonkin verran, 1=supistuu merkittävästi)

Matkailu Seitsemisen alueella kasvaa merkittävästi ⁵ ⁴ ³ ² ¹ supistuu merkittävästi

44. Suunnitelmia yrityksen oman toiminnan kehittämiseksi seuraavien kahden vuoden aikana

---

TOIVEITA JA TERVEISIÄ METSÄHALLITUKSELLE

45. Toiveita Seitsemisen kansallispuiston kehittämiseksi seuraavien kahden vuoden aikana

---

---

46. Turvallisuuteen liittyvät näkökohdat ja kehittämissuhteet Metsähallitukselle

---

---

47. Muita toiveita Metsähallitukselle

KIITOKSET VASTAUKSISTANNE!

Metsähallitus

Luonnonsuojelu

Kestävän luontomatkailun periaatteet Metsähallituksen suojelukohteissa

Kestävää luontomatkailua harjoitetaan hallinnassamme olevilla suojelu-, erämaa- ja suojeluohjelma-alueilla siten, että...

1. luontoarvot säilyvät ja toiminta edistää luonnon suojelua

Luonto on tärkeä matkan syy

Kävijöille kerrotaan luonnosta ja sen suojelusta

Matkailu ei häiritse luontoa, kaikki alueet eivät sovellu matkailukäyttöön

Ryhmät ovat pieniä, kuljetaan reiteillä aina kun mahdollista

Matkailua kanavoidaan palveluvarustuksen sijoituksella ja ohjeilla

Rakennetaan ympäristöön sopeutuvasti, luonnonkauniit alueet säilytetään rakentamattomina

Luonnon kulumista ja muita ympäristövaikutuksia seurataan, tarvittaessa niihin puututaan

2. ympäristöä kuormitetaan mahdollisimman vähän

Toimitaan luonnon ehdoilla, vältetään kaikkea ympäristön kuormitusta

Tavoitteena on ympäristöä säästävä ja roskaton retkeily

Polttopuuta käytetään säästeliäästi

Päästöt veteen ja ilmaan minimoidaan ja suositaan uusiutuvia energialähteitä

MH ja yrittäjät antavat hyvän esimerkin ympäristönsuojelusta

3. arvostetaan paikallista kulttuuria ja perinteitä

Tutustutaan avoimin mielin paikalliseen kulttuuriin

Paikallinen kulttuuri otetaan mahdollisuuden mukaan huomioon tiedon ja elämismahdollisuuksien tarjonnassa

Käytetään paikalliset olot hyvin tuntevia oppaita

4. asiakkaiden arvostus ja tietämys luonnosta ja kulttuurista lisääntyvät

Hankitaan tietoa etukäteen

Tieto löytyy helposti ja on tarjolla kiinnostavassa muodossa

Annetaan mahdollisuus osallistua alueen hoitoon

Oppaat ovat hyvin koulutettuja

5. asiakkaiden mahdollisuudet luonnossa virkistymiseen paranevat

Otetaan huomioon kaikki luonnossa liikkujat

Palvelut mitoitetaan kysynnän ja kohteen mukaan

Tarjotaan luonnonrauhaa ja opastettuja luontoretkiä

Matkailutuotteita kehitetään yhdessä yrittäjien kanssa

6. asiakkaiden henkinen ja fyysinen hyvinvointi vahvistuvat

Suositaan lihasvoimin liikkumista
Huolehditaan asianmukaisesta retkeilyvarustuksesta
Tarjolla on helppoja ja vaativia retkikohteita
Tarjotaan mahdollisuus luontoelämyksiin
Rakenteet, reitit ja ohjelmapalvelut ovat turvallisia

7. vaikutetaan myönteisesti paikalliseen talouteen ja työllisyyteen

Käytetään mahdollisuuksien mukaan paikallisten yrittäjien tuotteita ja palveluja
Työllistetään mahdollisuuksien mukaan paikkakuntalaisia, mutta huomataan, että myös muualta tulleet ihmiset ja ideat voivat olla voimavara kotiseudun kehittämisessä

8. viestintä ja markkinointi ovat laadukasta ja vastuullista

Asiatiedot ovat luotettavia
Tiedotus on avointa ja vuorovaikutteista
Markkinointi ei ole ristiriidassa luonnonsuojelun kanssa

9. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä

Asiakkaiden mielipiteet ovat tärkeitä.
Järjestetään koulutusta yhdessä yrittäjien kanssa
Annetaan kaikille kiinnostuneille mahdollisuus osallistua suunnitteluun
Yhteistyössä asetetaan etusijalle ne, jotka sitoutuvat näihin kestävän luontomatkailemisen periaatteisiin

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 170 Heinonen, M. (ed.) 2007: State of the Parks in Finland. Finnish protected areas and their management from 2000 to 2005. 313 s.
- No 171 Leppänen, T., Osmonen, O., Kyykkä, T., Sulkava, P., Rajasärkkä, A., Karhu, H. & Honkola, J. 2007: Inarijärven linnut. 69 s.
- No 172 Salminen, J. 2007: Paahdeympäristöjen hyönteisseuranta. 181 s. (verkkojulkaisu)
- No 173 Kunttu P. & Halme P. 2007: Keski-Suomen valtion maiden käävät. 97 s.
- No 174 Heikkilä, P., Hokkanen, M., Kotiaho, J. & Päivinen, J. 2008: Lahopuun määrän kehitys ennallistamisen jälkeen Koloveden ja Liesjärven kansallispuistoissa vuosina 2006–2015. 33 s. (verkkojulkaisu)
- No 175 Hovi, M., Kytö, H. & Rautio, S.-K. (eds) 2008: Fire and Forest – The International Forest Fire Symposium in Kajaani 13.–14.11.2007. 70 s.
- No 176 Wallenius, T. 2008: Menneet metsäpalot Kalevalan kankailla. 46 s.
- No 177 Sarvanne, H., Tanskanen, A. & Yrjölä, R. 2008: Linnansaaren kansallispuiston linnustaselvitys vuonna 2005. 47 s. (verkkojulkaisu)

Sarja B

- No 86 Pulkkinen, S. & Valta, V. 2008: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2006. 56 s. (verkkojulkaisu)
- No 87 Heikkilä, A. 2008: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 59 s. (verkkojulkaisu)
- No 88 Keskitalo, M. 2008: Ruunaan luontotalon kävijätutkimus 2006. 52 s. (verkkojulkaisu)
- No 89 Metsähallitus 2008: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 78 s. (verkkojulkaisu)
- No 90 Metsähallitus 2008: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2007. 54 s.
- No 91 Hankala, A. 2008: Hämeenkaan alueen kävijätutkimus 2006–2007. 62 s. (verkkojulkaisu)
- No 92 Hankala, A. & Tunturi, K. 2008: Hämeenkaan alueen yritystutkimus 2006. 61 s. (verkkojulkaisu)
- No 93 Mikkola, M. & Kuosmanen, R. 2008: Pyhä-Häkin kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 46 s. (verkkojulkaisu)
- No 94 Tunturi, K. 2008: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2006. 60 s. (verkkojulkaisu)
- No 95 Tunturi, K. 2008: Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2006–2007. 69 s. (verkkojulkaisu)
- No 96 Tunturi, K. 2008: Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yritystutkimus 2006. 71 s. (verkkojulkaisu)

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-644-8 (pdf)

Julkaisu on luettavissa osoitteessa:

www.metsa.fi/julkaisut